

Sigríður Thorgeirsdóttir

Ársrit

Skógræktarfélags Íslands
1956

Avalbt fyrirleggjandi:

TIMBUR

SKULSYDUR

FLUGTILR

SAÐTILR

Ímálar, stéttir

Matlæsingar og spjall

Famaðingur

Frakáttarfræði

Litir og Lónir

* Góð samtöl og gætt

Timburverzlunin Válandur hf.

Kaupvang 1, - Sími 81110.

ÁRSRIT

SKÓGRÆKTARFÉLAGS ÍSLANDS

1956

- Gefið út í 6500 eintökum -

REYKJAVÍK - 1956 - PRENTSMÍÐJAN ODDI H.F.

EFNISYFIRLIT

Bls.	
Ávarp stjórnar Skógræktarfélags Reykjavíkur.....	3
Tildrög að stofnun Skógræktarfélags Reykjavíkur og Hafnarfjarð- ar eftir Hákon Bjarnason	8
Skógræktarstöðin í Fossvogi eftir Einar G. E. Sæmundsen	12
Heiðmörk eftir Einar G. E. Sæmundsen	17
Landnemar í Heiðmörk	30
Fundir - félagsstarfsemi - starfsfólk eftir Guðmund Marteinson.....	32
Rauðavatnssstöðin eftir Einar G. E. Sæmundsen	37
Lundurinn í Ártúnsbrekku eftir Hákon Guðmundsson	41
Starf Skógræktar ríkisins árið 1955 eftir Hákon Bjarnason	45
Aðalfundur Skógræktarfélags Íslands 1955	60
Ríkisstyrkur til skógræktarfélaganna 1955	66
Skýrslur skógræktarfélaganna árið 1955	67
Aðalfundur Skógræktarfélags Íslands 1956	76
Eftirmáli	80

Ávarp stjórnar Skógræktarfélags Reykjavíkur.

Í dag eru liðin tíu ár frá stofnun Skógræktarfélags Reykjavíkur. Og þótt félagið sé ennþá á bernskuskeiði. hefir stjórn þess þótt hlýða að minnast þessa afmælis, fyrst og fremst með því að gefa út afmælisrit, þar sem skráð væri sem flest af því, sem máli skiptir varðandi starfsemi félagsins og þá reynslu, sem unnizt hefir á sviði skógræktar innan vébanda félagsins og fyrir tilstilli þess á undangengnum tíu árum.

Með lögum félagsins, sem samþykkt voru á stofnfundi þess, 24. október 1946, er stefna þess mörkuð og verkefnin tilgreind, en þau eru: plöntuuppeldi og trjárækt í Fossvogsstöðinni, skógrækt á Heiðmörk og í Rauðavatnsstöðinni.

Undirstaðan undir skógræktarframkvæmdum félagsins, og raunar verulegur hluti þeirra, er plöntuuppeldið í Fossvogsstöðinni. En jafnframt er lögð áherzla á að rækta þar vöxtulegan trjágróður.

Stærsta og um leið álitlegasta viðfangsefni félagsins er skógræktin á Heiðmörk.

Skógræktarsvæðið við Rauðavatn er ekki mikið að víðáttu, samanborið við Heiðmörk. Þegar Skógræktarfélag Reykjavíkur hið eldra hóf skógrækt upp úr aldamótunum, ríkti þar bjartsýni og áhugi, sennilega engu síður en nú, og lögðu menn fram fé og fyrirhöfn í einlægri viðleitni til skógræktar á þessum stað um árabil.

Vissulega hafa vonir brautryðjendanna um árangur af þeirri tilraun, sem þarna var gerð, ekki rættzt ennþá, en skylt er að leggja ekki árar í bát um skógrækt á þessum

Í norðausturhorni skógræktarstöðvarinnar í Fossvogi var gróðursettur skógarlundur á árunum 1935-1937. Var það aðallega birki af Bæjarstaðarskógarstofni en einnig sitkagreni og furur. Síðar voru gróðursett þarna nokkur sitkagreni af Kenai-stofni og hafa þessi tré dafnað mjög vel, og eru þau hæstu nú orðin 3.40 m. Hæsta birkitréð er 3.65 m. Hin síðari úr hafa enn verið gróðursettir barrvíðir þarna í skjóli bjarkarinnar.

stað, heldur leita nýrra úrræða á grundvelli þeirrar reynslu, sem unnizt hefur á undanförunum áratugum.

Annars staðar í þessu riti er nánar skýrt frá starfsemi félagsins í Fossvogsstöðinni, á Heiðmörk og við Rauðavatn.

Starfsemi Skógræktarfélags Reykjavíkur er að sjálfsögðu að verulegu leyti háð því fjármagni, sem það hefir til umráða, en megintekjustofnar þess eru: árlegur styrkur úr ríkissjóði (skógræktarstyrkurinn) og árlegur styrkur frá bæjarstjórn Reykjavíkur. Þá hefir félagið einnig notið

Stjórn Skógræktarfélags Reykjavíkur, talið frá vinstri, Ingólfur Davíðsson, Jón Loftsson, Guðmundur Marteinson, Helgi Tómasson og Sveinbjörn Jónsson. Myndin er tekin í Fossvogsstöðinni sumarið 1954.

Ljósm. Ól. K. Magnússon.

fjárhagslegs stuðnings Landgræðslusjóðs. og er þá fyrst og fremst að minnast láns úr sjóðnum til húsbyggingar í Fossvogi.

Á síðari árum hefir félagið haft tekjur af sölu trjáplantna, og loks gefa félagsgjöldin einnig nokkrar tekjur, þótt hluti þeirra renni að vísu til þess að greiða ársrit Skógræktarfélags Íslands, sem allir félagsmenn fá.

Skógræktarfélag Reykjavíkur hófst brátt handa um stóraukið plöntuuppeldi í Fossvogsstöðinni, og hefir starfsemin þar færzt út ár frá ári.

Tveimur árum eftir að félagið var stofnað, tók það að sér að girða Heiðmörk fyrir bæjarstjórn Reykjavíkur, sem

jafnframt fól félaginu umsjá hins friðaða landssvæðis og veitti fé til skógræktar þar efra.

Barst þar með Skógræktarfélagi Reykjavíkur í hendur nýtt stórt verkefni. Tækist vel til um það, og tækist að fá góða þátttöku Reykvíkinga til skógræktarstarfa á Heiðmörk á ári hverju, var hér vissulega um að ræða stórfellda og mikilvæga tilraun í skógrækt, og hinar ákjósanlegustu aðstæður til þess að slík tilraun mætti takast.

Það er skemmst frá að segja, að hér tókst vel til um upphafið. Verkið var hafið og hefir staðið í sjö sumur, og mun verða haldið áfram sleitulaust á komandi árum.

Hinar ákjósanlegu ástæður eru þessar: Stórt landssvæði (milli 10 og 20 ferkílómetrar), örugglega friðað fyrir ágangi búfjár, í lítilli fjarlægð frá höfuðborginni, með sínum 60 þúsund íbúum. Allfjölbreytt landslag og víða skjól í lautum og hraunbollum og innan um kjarr. Árleg fjárveiting bæjarstjórnar Reykjavíkur til skógræktar á Heiðmörk, og vel hæfir starfsmenn félagsins til leiðbeininga við gróðursetninguna.

Það er naumast tímabært ennþá að fullyrða um það, hvernig skógræktin á Heiðmörk muni takast. Bjartsýni og þolgæði eru enn sem fyrr nauðsynlegar dyggðir þeim, sem leggja vilja stund á að rækta skóga í þessu blessaða hálfafklædda landi voru. En þótt veðurfari og hitastigi landsins verði eigi breytt með óskum einum, eru, sökum aukinnar þekkingar og reynslu í skógrækt, bæði hérlandis og erlendis, úrræðin miklu fleiri nú en fyrir rúmri hálfri öld, er fyrstu tilraunir í skógrækt voru hafnar hér á landi. Er því öruggari grundvöllur fyrir bjartsýni í dag en nokkru sinni fyrr.

Meðlimir Skógræktarfélags Reykjavíkur eru í dag rúmlega 1600. Hefir félagatalan að vísu aukizt nokkuð undanfarin ár, en ekki ýkja mikið. En það má öllum ljóst vera, að félaginu og því málefni, sem það beitir sér fyrir, er

*Þessi sitkagrenilundur í Fossvogsstöðinni er gróðursettur vorið 1943. Trén eru vaxin upp af fræi frá Kenai-skaga í Alaska. Hæstu trén eru 4.35 m.
Ljós. Gunnar Rúnar Ólafsson, sept. 1956.*

Það mikils virði að eiga sem mest ítök í hugum sem flestra íbúa Reykjavíkur.

Vilji menn sýna áhuga sinn fyrir málefni Skógræktarfélags Reykjavíkur og velferð þess, og styrkja það um leið, gera menn það beztt með því að láta skrá sig sem félaga.

Ög bezta afmælisgjöfin, sem Skógræktarfélag Reykjavíkur getur óskað sér, er stóraukin félagatala.

Reykjavík, 24. október 1956.

Í stjórn Skógræktarfélags Reykjavíkur

Guðmundur Marteinsson. Helgi Tómasson. Ingólfur Davíðsson.

Jón Loftsson. Sveinbjörn Jónsson.

Hákon Bjarnason:

Tildrög að stofnun Skógræktarfélags Reykja- víkur og Skógræktarfélags Hafnarfjarðar.

Þegar Skógræktarfélag Íslands var stofnað á Þingvelli árið 1930 höfðu skógræktarmál landsins lítinn byr. Ýmsir góðir og gegnir menn litu svo á, að við svo búið mætti ekki lengur standa. Sigurður Sigurðsson búnaðarmálastjóri hafði mikinn áhuga fyrir skógrækt allt frá æskudögum. Hafði hann, öðrum fremur, forgöngu um stofnun félagsins. En hann fékk þegar stuðning allmargra, og 46 málsmetandi menn studdu meira og minna að stofnun félagsins.

Skömmu eftir stofnun félagsins dundi mikil peningakreppa yfir þjóðfélagið, og varð hún mjög til þess að hefta athafnir þess og sníða því þröngan stakk hin fyrstu ár. Þótt Skógræktarfélag Eyfirðinga hefði verið stofnað um svipað leyti og Skógræktarfélag Íslands og Skógræktarfélag Skagfirðinga kæmist á fót árið 1931 virtist mönnum svo hin næstu ár þar á eftir, að ekki væri þörf fleiri héraðsfélaga. Af þeim sökum var Skógræktarfélag Íslands landsfélag framan af árum í góðri samvinnu við hin tvö héraðsfélögin.

Nokkru eftir stofnun félagsins var stjórninni ljóst, að félagið þyrfti að eiga fasta bækistöð, og ennfremur var full þörf á gróðrarstöð, þótt efni væru mjög lítil. Ýmsir staðir komu þá til greina, en þótt einkennilegt megi virðast, lágu þeir allir fastir fyrir nema lönd Reykjavíkurbæjar í Fossvogi. Knud Zimsen borgarstjóri í Reykjavík var einn hinna fáu er skildi þýðingu og tilgang félagsins, og að það gæti orðið bæjarfélaginu til gagns og þrifa að hafa skóg-

ræktarstöð nálægt eða innan bæjarlandsins. Varð það þá úr, að félagið fékk rösklega 9 hektara land neðst í Fossvogi við landamerki Reykjavíkur og Kópavogs austan Hafnarfjarðarvegur. Á landi þessu var svo komið upp lítilsháttar gróðrarstöð, er félagið rak af litlum efnum frá 1933 til 1946.

Hér er rétt að geta þess, að Knud Zimsen gerði ekki endasleppt við félagið. Hann hafði verið í stjórn hins gamla Skógræktarfélags Reykjavíkur, og var hann, þegar hér var komið sögu, einn hinna fáu er var á lífi af stofnendum og hluthöfum félagsins. Fékk hann því til leiðar komið, að þeir félagar hans, sem hann náði til, samþykktu að afhenda Skógræktarfélagi Íslands stöðina við Rauðavatn. Var formlega gengið frá þessu árið 1938.

Sakir þess að aðal bækistöð félagsins var í Reykjavík hlaut Skógræktarfélag Íslands að starfa að nokkru sem héraðsfélag fyrir Reykjavík. Þaðan fékk það og fjármagnið þegar undan er skilinn ríkisstyrkurinn. Þegar áhugi manna fyrir skógrækt tók að aukast í hinum ýmsu byggðarlögum var auðvitað ekki unnt að koma til móts við hann nema með því að stofna sérstök héraðsfélög á svipuðum grundvelli og Skógræktarfélag Eyfirðinga. Austfirðingar riðu á vaðið og stofnuðu félag árið 1938, og síðar á sama ári fylgdu Borgfirðingar og Mýramenn á eftir. Árið 1940 bættust Árnesingar í hópinn ásamt Svarfdælum, þá Vestur-Ísfirðingar 1942, en síðan rak hver félagsstofnunin aðra frá 1943 til 1945. Voru félögin orðin ein 15 talsins í lok ársins 1945. Þau voru öll sambandsfélög Skógræktarfélags Íslands og því var það orðið ýmsum annmörkum bundið fyrir stjórn félagsins að vera tvennt í senn, bæði stjórn í sambandsfélagi og sinna störfum héraðsfélags að því er laut að Reykjavík og Hafnarfirði.

Af ýmsum ástæðum drógst aðalfundur Skógræktarfélags Íslands fyrir árið 1944 fram á árið 1945. Hann var haldinn 11. marz það ár, og var þá aðal mál fundarins, hvort ekki væri orðið tímabært að sérstök félög væru stofnuð í

Reykjavík og Hafnarfirði. Var skipuð sérstök nefnd til þess að athuga þetta og undirbúa málið, ef henni sýndist svo. Þetta var gert og málið síðan lagt fyrir aðalfundinn, sem haldinn var 12. desember sama ár. Þar var málið enn rætt og að mestu gengið frá uppkasti að lögum fyrir væntanlegt sambandsfélag. Var svo ráð fyrir gert, að boða skyldi til næsta aðalfundar fulltrúa frá öllum héraðsfélögum. Sá fundur var haldinn hinn 24. október fyrir 10 árum, og að þeirri lagabreytingu samþykkt varð Skógræktarfélag Íslands sambandsfélag héraðsskógræktarfélaganna. Samtímis þessu var svo Skógræktarfélag Reykjavíkur stofnað að kvöldi þessa dags, en Skógræktarfélag Hafnarfjarðar daginn eftir, hinn 25. október 1946.

Samtímis breytingunni á störfum félagsins var nokkuð af eignum þess afhent hinum nýju félögum. Kom stöðin í Fossvogi og Rauðavatnsstöðin í hlut Skógræktarfélags Reykjavíkur, en plöntum og peningum var skipt milli félaganna eftir ákveðnu hlutfalli.

Eftir lagabreytinguna 1946 hafa aðalstörf Skógræktarfélags Íslands verið á þessa lund: Stjórn félagsins fylgist með störfum félaganna og lætur þeim leiðbeiningar í té svo sem kostur er. Jafnframt hefir hún haft á hendi útbreiðslufundi og fræðslufundi, og formaður félagsins gerir tillögur um skiptingu styrks á milli hinna einstöku félaga ásamt skógræktarstjóra. Þá gefur og félagið út Ársritið, sem er félagsrit allra héraðsfélaganna. Þá reynir stjórn félagsins að samræma og samhæfa störf hinna einstöku héraðsfélaga, og til þess að þetta megi verða sem bezt eru nú orðið árlega haldnir fundir með fulltrúum flestra félaganna ár hvert. Þessir fundir hafa reynzt með ágætum, og þeim mun haldið áfram. Þeir geta að nokkru létt á störfum aðalfunda, en með því móti geta þeir aftur orðið meira til fræðslu en oft áður, er allur tíminn fór til nauðsynlegustu fundarstarfa.

Með stofnun héraðsskógræktarfélaganna og breytingu á fyrirkomulagi Skógræktarfélags Íslands hefir skógræktar-

Á myndinni sést skjólbelti, sem er norðan við einn uppeldisreitinn. Sitkagrenið var gróðursett 1949 í einfaldri röð sunnan við birki, sem gróðursett hafði verið þrem árum áður. Hæsta sitkagrenið er nú 1.90 m. Ríbsið til vinstri á myndinni verður flutt burtu næsta vor. Sitkagreninu er ætlað að veita aðalskjólið í framtíðinni. Í baksýn sér á sitkagrenilundinn frá 1943, sem veitir nú orðið mjög mikið skjól. Nær á myndinni sér á klippt víðilimgerði.

Ljósm. Gunnar Rúnar Ólafsson, sept. 1956.

félagsskapurinn fundið sér það form, sem virðist eiga mjög vel við eins og nú er háttað málum í þjóðfélaginu. Strax eftir stofnun héraðsfélaganna í Reykjavík og Hafnarfirði urðu miklar framfarir í skógræktarstarfi hér í nágrenni bæjanna, og bæjarfélögin bæði, og þó einkum bæjarstjórn Reykjavíkur, hefir látið sig málin miklu skipta. Enda er það eðlilegt, því að hér býr mikill hluti alls landsfólksins og hér eru samankomin mikil auðæfi, sem vart er unnt að verja á betri veg en þann, að bæta landið handa framtíðinni.

Einar G. E. Sæmundsen:

Skógræktarstöðin í Fossvogi.

Skógræktarfélag Reykjavíkur er stofnað 24. október 1946, um leið og sú skipulagsbreyting varð á Skógræktarfélagi Íslands, að það var gert að sambandsfélagi skógræktarféлага landsins.

Skógræktarfélag Reykjavíkur tók þá í arf starfssvið Skógræktarfélags Íslands í Reykjavík og var skógræktarstöðin í Fossvogi einn höfuðþáttur þess. Til hennar var stofnað árið 1932, á landi, sem bæjarstjórn Reykjavíkur afhenti Skógræktarfélagi Íslands, til eignar og umráða, neðst í Fossvogi. Stærð þess er um 9 ha. Landið var girt vandaðri girðingu haustið 1932, og ræktun hófst þar strax næsta vor. Var síðan unnið að skógrækt og uppeldi trjáplantna þarna á hverju ári. Gróðursettur var skógarlundur í norðausturhorni stöðvarinnar og skjólbelti gróðursett miðsvæðis um uppeldisreitina. Þröngur fjárhagur Skógræktarfélags Íslands var samt alltaf fjötur um fót þessari starfsemi. En starf það, sem þarna var unnið undir stjórn Hákonar Bjarnasonar skógræktarstjóra, um nær 15 ára skeið, hefur haft mjög mikla þýðingu fyrir vöxt og viðgang stöðvarinnar síðan.

Fyrir tíu árum var uppeldi trjáplantna enn á byrjunarstigi hér á landi. Heimsstyrjöldin síðari lokaði öllum leiðum til fræðflunar austur á bóginn og nær ókleyft reyndist að fá fræ frá Vesturheimi. Það er ekki fyrr en árið 1945, sem tekst að safna verulegu magni af trjáfræi ýmissa tegunda í Alaska af staðbrigðum, sem hæfa íslenzkri veðráttu.

Stjórn hins nýstofnaða Skógræktarfélags Reykjavíkur var frá öndverðu ljóst, að brýn nauðsyn var að hefja uppeldi trjáplantna í Fossvogi í stórum stíl. Framundan var friðun Heiðmerkur og því mikil þörf skógar plantna til gróðursetningar, og vaknandi skógræktaráhugi Reykvíkinga jók

stöðugt á eftirspurn trjáplantna til skógræktar og í garða.

Þess vegna var strax hafinn undirbúningur að stórrí uppeldisstöð í Fossvogi. Land stöðvarinnar var ræst fram með opnum skurðum og síðan með lokræsum á næstu árum.

Vorið 1947 var sáð trjáfræi í 55 m², en 1948 í 220 m² og þá dreifsettar 25.000 plöntur. Var þar með hafið trjáplöntuuppeldi á vegum félagsins, sem farið hefir vaxandi eins og taflan sýnir:

Ár	Sáð í m ²	Tala dreifsettra plantna	Plöntur afhentar úr skógræktar- stöðinni
1947	55		
1948	230	25.000	
1949	201	70.000	
1950	332	228.000	67.728
1951	456	220.000	67.800
1952	1300	230.000	157.710
1953	954	221.000	102.123
1954	1108	400.000	157.247
1955	995	487.000	129.827
1956	1010	341.640	147.283

Stærð uppeldisreita árið 1947 var 1100 m², en árið 1951 er flatarmál þeirra um 12000 m² og árið 1956 tæpir 24000 m², allt miðað við landstærð innan skjólbelta.

Á árunum 1948-1956 hafa verið gróðursett skjólbelti að vegalengd 7469 m og limgerði á 3232 m, hvort veggja miðað við einfalda röð.

Fyrsta vorið var aðeins sáð trjáfræi tveggja tegunda, en árið 1951 komst tegundafjöldinn upp í tæplega 60, var þar um að ræða að stórum hluta, fræsýnishorn ýmissa tegunda, er sáð var í tilraunaskyni. Meðalfjöldi tegunda hin síðari ár er um 20.

Árið 1949 var byggður vandaður vinnuskáli í skógræktarstöðinni. Þar er verkstæði, skrifstofa og matstofa. Í kjallara er frystiklefi, þar sem sáðbeðsplöntur eru geymdar

Þessi mynd er tekin í Fossvogsstöðinni í sept. 1956. Í opnu beðin var sáð vorið 1955, en í þau, sem eru undir gleri (fjær á myndinni), var sáð haustið 1955 og vorið 1956. Úr opnu beðunum er áætlað að komi yfir hálf miljón af 2ja ára plöntum til dreifsetningar næsta vor. Ennþá er meginhluta trjáfræs sáð að vorinu í Fossvogsstöðinni og eins snemma og kostur er. Haustið hefir gefið mjög góða raun og fer nú í vöxt. Sáð er að mestu undir gler, og á félagið nú röskegla 800 vermireitaglugga.

Ljósm. Gunnar Rúnar Ólafsson, sept. 1956.

vetrarlangt, en auk þess rúmgóð geymsla. Vinnuskálinn, sem er um 65 m² að flatarmáli, er nú orðinn allt of lítill fyrir þá starfsemi, sem þarna er rekin. Sumarið 1950 var lögð vatnsleiðsla í skógræktarstöðina frá vatnsveitukerfi bæjarins. Nauðsyn ber til að fá fullkomið vatnsdreifingarkerfi um reitina hið fyrsta.

Síðla árs 1955 var keyptur hluti af skógræktarstöð Hermanns forsætisráðherra Jónassonar í Fossvogi. Lágu lönd stöðvanna saman, og er mikill fengur að þessum landauka,

Þetta skjólbelti við Fossvogsveg var gróðursett vorið 1952. Næst skurðinum er víðilíngurði en síðan taka við raðir af birki. Í tveim birkiradanna er önnur hvor planta sitkagreni. Mikil bifreiðaumferð er eftir veginum svo að rykmökkin leggur inn yfir skjólbeltið í þurrkatíð og hefir það dregið mjög úr þroska þess. Skjólgrindurnar til vinstri á myndinni skýla uppeldisreitunum þar til skjólbeltið er orðið nógu hátt.

Ljósm. Gunnar Rúnar Ólafsson, sept. 1956.

sem er um 3 ha að flatarmáli. Nothæft land til stækkunar uppeldisreita í stöð félagsins var þá mjög á þrotum, en á hinu keypta landi eru mjög góð skilyrði til þess. Þar eru nú þegar skjólbelti og skjóllundir. Bætir þetta mjög aðstöðu félagsins til aukins uppeldis trjáplantna í Fossvogi.

Skógræktarstöðin í Fossvogi hefur frá öndverðu verið eitt aðalverksvið Skógræktarfélags Reykjavíkur. Skilyrði til uppeldis trjáplantna eru þar að ýmsu leyti góð, til dæmis er jarðvegurinn frjór og er nú orðinn hæfilega þurr að lokinni vandaðri framræslu. Auðvelt er um vinnuafli og

Víðilimgerðið til hægri á myndinni er gróðursett 1952. Þessi víðitegund, sem nefnd er viðja (salix daphnoides), hefir reynst mjög harðgerð og fljótvaxin og þolir vel klippingu. Hún tekur fram öllum víðitegundum, sem reyndar hafa verið í Fossvogi. Er nú lagt kapp á að fjölga henni til nota í limgerði og skjólbelti. Í beðin, sem sjást á myndinni, var dreifsett greni síðastliðið vor. Nýlokið er við að leggja reiðingsrenninga milli raða til varnar holklaka. Síðar er þakið með birkilimi yfir reiðinginn og er þá full gengið frá vetrarumbúnaði.

Ljósm. Gunnar Rúnar Ólafsson, sept. 1956.

markaður fyrir trjáplöntur nærtækur. Helztu gallarnir eru skjólleysið og umhleyppingasöm vetrarveðrátta. Snjór liggur hér ekki að staðaldri á jörðu til hlífðar gróðrinum og hætta er á holklaka. En úr þessu má bæta að miklu leyti með skjólbeltum. Hefur því verið lagt kapp á ræktun þeirra. Áhrifa þeirra, þótt ung séu og lágvaxin, gætir í æ vaxandi mæli með hverju árinu, sem líður. Fyrir því er auðveldara að fást við alla ræktun og mjög dregur úr vanhöldum af völdum næðings og holklaka, þar sem þeirra nýtur.

Einar G. E. Sæmundsen:

Heiðmörk.

Nágrenni Reykjavíkur hefir löngum verið viðbrugðið fyrir gróðurleysi og hrjóstur. Blásin holt og melar hafa um aldir sett svip sinn á umhverfi bæjarins. Fyrr á öldum var land þetta allt gróið. Ennþá standa rofabörð og jarðvegstorfur á blásnum holtum og melum, síðustu leifarnar af þykkum gróðurfeldi er huldi þessi hrjóstur á dögum Ingólfs landnámsmanns í Reykjavík, og langt um aldir fram.

Birkiskógurinn, sem var fyrrum aðalverndargróðurinn hér á innesjum, sem annars staðar um sveitir landsins, var búendum á fyrstu öldum Íslandsbyggðar stoð og styrkur. Þar naut búsmali skjóls og beitar og þangað var sóttur viður til smíða og eldsneytis. En birkið hefir nú fyrir löngu lotið í lægra haldi næst bæjum, þar sem örtröðin var mest. Síðustu leifar hinna fornu skóga í nágrenni Reykjavíkur, og sem enn eru við líði, eru í Hólmshrauni, Elliðavatnsheiði. undir Hjöllum í Vatnsendalandi og í Vífilsstaðahlíð. Þetta er lágvaxinn gróður, sem fyrir löngu hefir týnt niður tign hákrýndra bjarka, en hefir kræklazt í baráttunni við óblíð kjör og misþyrmingu.

FRIDLAND REYKVÍKINGA.

Haustið 1938 ritaði stjórn Skógræktarfélags Íslands bæjarráði Reykjavíkur bréf, þar sem lagt er til að skógarleifar þessar séu friðaðar ásamt nokkru landi umhverfis. Er í bréfinu vikið skorinort að fyrirætlun um allsherjar friðland Reykvíkinga á þessum slóðum. Áður hafði verið drepíð á þessa friðun m. a. í skýrslu skógræktarstjóra Ársriti Skógræktarfélags Íslands árið 1936.

Málaleitan Skógræktarfélagsins var vel tekið í bæjarráði, og undirbúningur hófst að friðun þessa landssvæðis, er síðar hlaut nafnið Heiðmörk. Heimsstyrjöldin síðari dróg þó úr því að framkvæmdir hæfust. Árið 1941 gekkst Skógræktarfélag Íslands fyrir fjársöfnun til kaupa á girðingarefni. Gekk hún vel og var efnið keypt strax er það var fáanlegt. Alþingi samþykkti árið 1942 sérstök lög, þar sem bæjarstjórn Reykjavíkur er veitt heimild til þess að taka eignarnámi spildu úr landi Vatnsenda til friðunar.

Þegar Skógræktarfélag Reykjavíkur var stofnað 1946, féll strax í hlut þess að vinna að framgangi málsins. Hinn 6. marz 1947 samþykkti bæjarstjórn Reykjavíkur tillögu frá borgarstjóra um að gera þá þegar ráðstafanir til friðunar Heiðmerkur, og árið 1948 tók Skógræktarfélagið að sér að setja upp girðinguna um Heiðmörk fyrir bæjarstjórn Reykjavíkur. Nær girðingin um Hólmshraun, Elliðaavatsheiði og hluta af Vatnsendalandi. Flatarmál hins friðaða lands er 13.50 ha, en lengd girðingar er 18.5 km.

Heiðmörk hefir nú notið friðunar í 8 ár, og sézt mikill árangur hennar hvarvetna. Birkinýgræðingur hefir þotið upp í námunda við gömlu skógarleifarnar, sérstaklega í hraunum og jöðrum þeirra, en honum hefir einnig skotið upp af gömlum rótum á þeim svæðum, sem voru að fara í örröð sakir of mikillar beitar áður fyrr, þar sem ekki örlaði á birkilaufi þegar friðað var. Gulvíðir og aðrar víðitegundir, sem mjög voru lítilsmegandi fyrir friðunina, breiðast nú yfir stór svæði. Öllum öðrum gróðri hefir einnig fleygt fram. Börð sem voru opin og blés úr við minnsta vindkul áður fyrr, eru nú óðum að gróa og lokast og gróður fíkar sig æ lengra út á mela og örfoka holt með hverju sumrinu sem líður.

GRÓÐURSETNING HEFST.

Snemma árs 1950 fól bæjarstjórn Reykjavíkur Skógræktarfélagi Reykjavíkur, með sérstökum samningi, umsjón alla með Heiðmörk og framkvæmdum þar. Samtímis var

kveðið á um tilhögun á landnámi og skógrækt á Heiðmörk. Er þar gert ráð fyrir að úthluta spildum til félaga, stofnana eða starfsmannahópa. Þá um vorið var úthlutað spildum til 29 félaga, en síðan hefir verið úthlutað spildum til 18 félaga í viðbót, þannig að nú vinna 47 félög að skógrækt á eigin spildum á Heiðmörk. Flatarmál þessa svæðis, sem þegar hefir verið tekið til skipulagðrar skógræktar, er næstum 360 ha. Landnemarnir á Heiðmörk fá trjáplöntur til gróðursetningar án endurgjalds, en leggja sjálfir fram vinnuna.

Fyrstu trjáplönturnar sem gróðursettar voru í Heiðmörk, voru settar niður af starfsmönnum Skógræktarfélags Reykjavíkur vorið 1949, en á næsta vori hófst gróðursetning landnemanna. Eftirfarandi tafla sýnir hversu margar plöntur hafa verið gróðursettar ár hvert:

1949	9.000 trjáplöntur	
1950	51.025	-
1951	87.800	-
1952	123.425	-
1953	108.585	-
1954	114.525	-
1955	101.800	-
1956	108.010	-

Samtals 704.170 trjáplöntur

Meginhluti þessa plöntufjölda er gróðursettur af sjálfboðaliðum. Með hverjum hópi þeirra, en þeir koma oftast 20-30 saman, fer leiðbeinandi frá Skógræktarfélagi Reykjavíkur. Stjórnar hann gróðursetningunni, leiðbeinir og lítur eftir því, að réttum vinnubrögðum sé beitt. Fjöldi sjálfboðaliða við þetta starf mun nálgast 1000 manns vor hvert. Þeir vinna flestir 3-4 stundir í hvert sinn og helzt um helgar eða að kvöldi virkra daga.

Síðan 1952 hefir Vinnuskóli Reykjavíkur unnið að gróðursetningu á Heiðmörk. Hafa verið þar vinnuflokkar drengja og telpna vor hvert. Þau hafa gróðursett alls um

Hér sér yfir elztu gróðursetninguna í Heiðmörk. Sitkagrenið dafnar vel í skjóli gömlu birkirunnanna.

Ljósm. Gunnar Rúnar Ólafsson, okt. 1956.

110 þús. plöntur. Hverjum vinnuflokki fylgir leiðbeinandi frá Skógræktarfélagi Reykjavíkur. Börnin hafa yfirleitt reynzt liðtæk við þetta starf og vinna það af alúð, ef þess er gætt að kenna þeim í upphafi rétt handbrögð og aðferðir.

Gagnfræðaskólinn við Lindargötu hefir flest vorin sent hóp nemenda sinna einn dag til gróðursetningar í Heiðmörk. Nokkrir aðrir skólar höfuðborgarinnar hafa einnig haft orð á því að efna til slíkra ferða, og væri mjög ánægjulegt, ef það tækist.

VÖXTUR UNGVIÐIS.

Árangurinn af gróðursetningunni á Heiðmörk er ærið misjafn. Fer eftir ýmsu hvernig til hefir tekist. Gróðurskilyrðin eru misjöfn. Í flestum spildunum er nokkuð kjarrlendi, og er árangurinn beztur, þar sem skjólsins nýtur. Þar er og jarðvegurinn frjósamastur. En fleira kemur

Þessi sitkagrenitré voru gróðursett vorið 1949 og eru tæplega 1 m að hæð.

Ljósm. Gunnar Rúnar Ólafsson, okt. 1956.

til. Jarðvegurinn í Heiðmörk er yfirleitt mjög þurrlendur, og þegar þar við bætist að oft er mjög þurrt veðurfar á þessum slóðum um gróðursetningartímann, farast oft plöntur af þurrki við gróðursetninguna. Enda þótt þess sé alltaf gætt að flytja plöntuknippin í rökum umbúðum uppeftir og hafa vatn við hendina til þess að vökva þau, er þessi hættu eigi að síður ávallt yfirvofandi. Holklaki veldur og nokkrum spjöllum, sérstaklega á fyrsta vetri eftir gróðursetningu. Þá ber og að hafa í huga, að fæstir sem koma til sjálfboðaliðsstarfa kunna handbrögðin við gróðursetningu til hlítar. Má af þessu ráða að nokkurra vanhalds hefir gætt við gróðursetningu í Heiðmörk, en svo virðist sem þeirra gæti minna hin síðari ár.

Vöxtur plantnanna er víðast hvar heldur hægur. Þó eru til margir blettir mjög góðir. Jarðvegurinn er ófrjór, nema þar sem birkigróður er fyrir, eins og áður er greint. Hefir því verið notaður áburður við gróðursetningu að meira

eða minna leyti frá byrjun. Fyrstu árin var notað fiskimjöl blandað kalíi með góðum árangri, en árin 1952-1953 kom í ljós að of mikið saltmagn var í því, þannig að plönturnar þoldu ekki venjulegan skammt. Var því horfið að því að nota mulda safnhaugamold, blandaða sauða- eða hrossataði til helminga, og hefir það gefið hina beztu raun. Á öðru eða þriðja ári frá gróðursetningu hefir miklum hluta af plöntunum verið gefinn alhliða áburðarskammtur, h. u. b. 20 gr. að hverri plöntu. Síðastliðið vor var til samanburðar borin á áburðarblanda köfnunarefnis og fosfats. Þær plöntur, sem fengið hafa skammt af tilbúnum áburði eru grænni og þroskaðri en þær sem engan fengu.

Holur hafa nær eingöngu verið gerðar með plöntuhökum, og þá gróðursett ýmist upp að lóðréttum vegg eða í miðja holu, eftir tegund og stærð plantna. Síðan vorið 1953 hefir verið notað plöntuspjót („spett“) við gróðursetningu í Heiðmörk með sæmilegum árangri. Það hefir reynst bezt, þar sem gróðurmold og tað hefir verið notað til fyllingar í holuna. Reynslan er þó varla nógu löng til þess að kveða upp úr um notagildi þessarar aðferðar. Vorin 1955 og 1956 var reynd ný gróðursetningaraðferð, kend við Norðmanninn Föyn, en of snemmt er að dæma um hana. Báðar þessar aðferðir eru hraðvirkar og munu auka afköstin við gróðursetninguna mjög, ef þær reynast nothæfar.

Sumar- og haustgróðursetning hafa verið reyndar í Heiðmörk í smáum stíl, en ekki gefið góða raun.

NÝJAR LEIÐIR.

Sakir þess hve jarðvegurinn í Heiðmörk er þurr og næringarsnauður, og víða þrautpíndur eftir margra alda sauðfjárbreit, hefir verið rætt um að nota aðrar aðferðir við gróðursetningu þar en annars tíðkast. Kemur þá til greina jarðvinnsla áður en gróðursetning hefst, t. d. plæging rása, herfing á spildum, eða jafnvel plæging og herfing. Ákveðið er að fara inn á þá braut að nota hnausplöntur, en þá ættu að hverfa vanhöld af völdum ofþornunar við gróður-

setningu, auk þess sem vandaminna er að ganga frá plöntunum fyrir óæfðar hendur. Plantan hefir þá einnig með sér nokkurn næringarforða í hnausnum, sem fylgir úr græðireitnum. Með því að nota hnausplöntur ætti að vera auðvelt að lengja gróðursetningartímann fram á sumar og e.t.v. sumarlangt, en það er mjög þýðingarmikið atriði. Helzti annmarki við þessa aðferð er að flutningskostnaður á hnausplöntum er margfaldur á við venjulegar plöntur, en á hinn stuttu vegalengd úr Fossvogsstöðinni upp í Heiðmörk ætti hann að verða viðráðanlegur. Undirbúningur er nú hafinn að uppeldi hnausplantna í Skógræktarstöðinni í Fossvogi og standa vonir til þess að nokkur reynsla fáið strax á næsta vori.

UM TRJÁTEGUNDIRNAR.

Trjáplönturnar sem gróðursettar hafa verið í Heiðmörk skiptast á þessar tegundir:

Skógarfura	266.725	Hvítgreni	23.560
Sitkagreni	143.945	Fjallafura	7.600
Birki	96.545	Kontortafura	450
Rauðgreni	61.350	Alaskaösp	200
Bergfura	56.900	Blágreni	160
Lerki	46.685	Broddgreni	50

Skógarfuran er vaxin upp af fræi úr strandbyggðum Troms-fylkis í Norður-Noregi. Hafa orðið allmikil vanhöld á henni, einkum 2ja og 3ja ára sáðbeðsplöntum, sem mest var notað af fyrstu vorin í Heiðmörk. Vanhöldin urðu við gróðursetningu og af völdum holklaka á fyrsta vetri. Vöxtur hennar í Heiðmörk er heldur hægur. Lengstu árssprotar eru um 15 cm og hæstu plönturnar 40-50 cm. Skógarfuran þolir ekki mikinn næðing á útmánuðum eða snemma vors. Á berangri gætir þá jafnan nokkurra barrskemmda. Seinni árin eru eingöngu gróðursettar 4ra ára (2/2) plöntur eða stórar 3ja ára plöntur úr sáðbeði, en hlutfall skógarfurunnar í gróðursetningunni í Heiðmörk hefir lækkað mjög hin síðari ár.

Á síðastliðnu ári festi Skógræktarfélag Reykjavíkur kaup á hluta af skógræktarhinnar keyptu spildu, Þarna er að verða mjög skjólsælt. Elztu skjólbeltin eru frá stöð félagsins og sér yfir allt

Sitkagrenið er allt vaxið upp af staðbrigðum frá Alaska (mest Homer, Seward og P.W.S.). Það hefir mjög lítið drepist við gróðursetningu og holklaki hefir ekki grandað því neitt að ráði. Vöxtur þess er sæmilegur í birkijarðvegi og þar sem skjóls nýtur, en á berangri verður barrið styttra og ljósara og kyrkingur í vexti. Beztu vaxtarstaðirnir eru því jafnan valdir fyrir sitkagrenið. Hæztu plönturnar af sitkagreni eru nú orðnar um 1.10 m og voru þær gróðursettar vorið 1949.

Birkið sem gróðursett hefir verið, er allt íslenzkt, af Bæjarstaðaskógarstofni. Það er einkum gróðursett á þeim svæðum, þar sem lítið er fyrir af kjarrleifum, enda er því ætlað að mynda skjólgróður. Vanhöld eru ávallt nokkur,

stöð Hermanns Jónassonar í Fossvogi. Er þessi mynd tekin úr suðausturhorni 1940 en hin yngri frá 1948 og 1949. Efst til hægri er vinnuskálinn í skógræktarlandssvæði félagsins í Fossvogi.

einkum ef plönturnar laufgast áður en gróðursetning hefst.

Rauðgreni hefir verið reynt frá byrjun, og er árangurinn vonum framar á hinum betri stöðum, en hafi það verið gróðursett á berangri, er um sáralitla framför að ræða.

Bergfura hefir verið gróðursett síðastliðin 4 ár og virðist hún vera sú barrtrjategundin, sem bezt þolir næðing á berangri. Vöxtur er sæmilegur, en vanhöld hafa verið nokkur, enda hafa plönturnar jafnan verið of ungar og smávaxnar. Erfitt hefir verið að útvega fræ af bergfurunni, en nú er ráðin bót á því og er fullvíst, að þessi trjategund verður notuð í vaxandi mæli á næstu árum á hinum kostaminni svæðum í Heiðmörk.

Lerki var gróðursett fyrst í Heiðmörk vorið 1951, en

*Lerki í Heiðmörk gróðursett 1951.
Hæð 1.40 m.*

Ljósm.

Gunnar Rúnar Ólafsson, maí
1956.

síðan á hverju vori. Það er allt vaxið upp af rússnesku fræi. Plönturnar hafa ýmist verið 2ja ára úr sáðbeði eða 4ra ára (2/2) úr dreifbeði. Vanhöld hafa verið mjög mikil og gildir þar eitt um báða aldursflokka. Þau munu stafa af því að plönturnar hafa nær ávallt sprungið út, áður en gróðursetning hefir hafist að ráði. Vöxtur og þrif þeirra plantna, sem lifað hafa, er mjög sæmilegur og allgóður á köflum. Eru hæstu plönturnar 1.40 m að hæð. Suðvestan fárviðrið 27. maí í vor skemmdi lerkið mikið. Var það nýsprungið út og sölnaði barrið að mestu.

Hvítgrenið virðist gera svipaðar kröfur til jarðvegar og sitkagrenið. Vanhöld eru mjög lítil, en reynslutími er of skammur (4 ár) til þess að unnt sé að fullyrða nokkuð um þessa trjátegund.

Fjallafuran hefur verið gróðursett á áveðra svæðum og er henni ætlað heldur lakara hlutskipti en bergfurunni.

Hinar tegundirnar fjórar hafa aðeins verið gróðursettar í smáum stíl. Ein þeirra, kontortafuran, er þó sú tegund, sem vonir standa til að muni verða framtíðartré í Heiðmörk, jafnt á hinum ófrjórri svæðum sem hinum betri. Það eru aðeins fá ár síðan frá fékkst af þessari tegund af réttu staðbrigði (Skagway, Alaska) en nú verða all margar plöntur til gróðursetningar af henni næsta vor og síðan vaxandi fjöldi með hverju árinu sem líður. Líklegt er að hæfileg blöndun af kontortafuru í sitkagrenigræður muni hafa mjög örvandi áhrif á vöxt grenisins, ef reynslan hér verður áþekk því, sem er í öðrum löndum, t. d. Skotlandi.

ÖNNUR VERKEFNI.

Stór svæði í Heiðmörk. einkum neðst í Elliðavatnslandi og um miðbik Vatnsendalands, eru ennþá lítt gróin,

Þetta er eitt hæsta sitkagrenið í Heiðmörk; rösklega 1 meter að hæð.

Ljósm.

Gunnar Rúnar Ólafsson,
okt. 1956.

Starfsglaðir landnemar í Heiðmörk, sem komu til þess að gróðursetja trjáplöntur, kvöld eitt á síðastliðnu vori. Á vorin koma fleiri eða færri slíkir hópar á hverju kvöldi og um helgar til þess að klæða landið. Æskan leggur hér hönd að verki ásamt hinum eldri og lærir vinnubrögðin fljótt og vel.

Ljósm. Gunnar Rúnar Ólafsson, maí 1956.

og sums staðar blásin ofan á beran mel. Þarna hefir verið borinn tilbúinn áburður á smáreiti til reynslu og gefist mjög vel. Víðast hvar virðist nægja, að bera áburð á, til þess að gróðurinn verði samfelldur á tveim til þrem árum. Væri mikils virði, að auka þessa landgræðslu sem mest á næstu árum.

Þegar Heiðmörk var friðuð árið 1948 var enginn vegur innan girðingar. Síðan hafa verið lagðir allvandaðir vegir um nyrðri hluta hennar, um Hólmshraun, Elliðavatnsheiði suður að Strípshrauni. Eru vegir þessir um 7.5 km að lengd. Vegakerfið hefir auðveldað mjög alla ræktun í

Heiðmörk og um leið opnað bæjarbúum ný og ókunn landssvæði.

Heiðmörk var vígð með hátíðlegri athöfn 25. júní 1950.

Segja má að fjöldi Reykvíkinga hafi á þeirri dagstund fundið fagurt land og fjölskrúðugt rétt við bæjarvegginn. Síðan hefir Heiðmörk verið sannkallað friðland Reykvíkinga. Þangað sækja ungir og aldnir á sólskinsdögum sumarsins. Um helgar koma þangað bifreiðir í tuga og jafnvel hundraðatali. Umgengni fólks er undantekningarlítið mjög góð. Sem dæmi skal þess getið, að mjög sjaldan ber það við, að hlið séu skilin eftir opin, þrátt fyrir mikla umferð. Sýnir þetta að bæjarbúar og aðrir kunna vel að meta friðland sitt.

Bæjarstjórn Reykjavíkur hefir frá öndverðu veitt Heiðmörk og framkvæmdum þar hið bezta brautargengi með fjárframlögum. Án þess hefði skammt miðað í Heiðmörk.

Fjöldi bæjarbúa hefir lagt hönd á plóginn með fórnfúsu sjálfbóðaliðsstarfi við ræktunina. Þáttur landnemanna er að ýmsu leyti einhver ánægjulegasti ávöxturinn af friðun Heiðmerkur. Þar hafa menn og konur sameinast. Í verkefni, sem er ofar flokkadráttum og stundarhagnaði. Þar leggja allir sinn skerf af mörkum eftir hugarfari og hjartalagi.

Heiðmörk er og á að vera óskabarn Reykjavíkur. Þar er þó aðeins hafinn lítill hluti af þeirri allsherjar ræktun á umhverfi höfuðborgarinnar, sem stefna ber að. Það er unnt að breyta blásnum melum og holtum í nágrenni bæjarins í gróðurland, í tún og ræktarlönd með skjólbeltum og skógarlundum. Bæjarbúum er í lófa lagið að endurheimta fegurð þessa lands eins og hún var á landnáms tíð, ef lögð er alúð og áhugi við ræktunarstarfið. Sú kynslóð, sem vinnur að því lifir í verkum sínum.

Landnemar á Heiðmörk.

Félög, sem gerzt hafa landnemar á Heiðmörk og fengið útmældar spildur til skógræktar, eru alls 47. Flestar eru spildurnar 5 ha að stærð, en nokkurar eru stærri. Samningur hefur verið gerður við hvern landnema, þar sem hann skuldbindur sig til þess að gróðursetja ákveðinn fjölda plantna ár hvert (1500 plöntur fyrir 5 ha spildu) og að ljúka gróðursetningunni í spildu sinni á tuttugu árum.

Hér fara á eftir nöfn þeirra félaga, starfsmannahópa og stofnana, sem gerzt hafa landnemar á Heiðmörk:

Skógræktarfélag Reykjavíkur.

Glímufélagið Ármann.

Starfsmannafélag Raforkumálaskrifstofunnar.

Garðyrkjafélag Íslands.

Trésmiðafélag Reykjavíkur.

Starfsmannafélag Áfengisverzlunarinnar.

Kvenfélag Laugarnessóknar.

Kennarafélag Austurbæjarskólans.

Félag íslenzkra símamanna.

Akoges.

Nordmannslaget.

Ferðafélag Íslands.

F. U. S. Heimdallur.

Félag ungra framsóknarmanna.

Félag ungra jafnaðarmanna.

Verkstjórafélag Reykjavíkur.

Starfsmannafélag Mjólkursamsölunnar.

Kvenfélag sósíalista.
Kvenréttindafélag Íslands.
Félag bifreiðasmíða.
Det Danske Selskab.
Berklavörn.
Starfsmannafélag Héðins.
Póstmannafélag Íslands.
Skólagarðar Reykjavíkur.
Dýrfirðingafélagið.
Þingeyingafélagið.
Eyfirðingafélagið.
Verzlunarmannafélag Reykjavíkur.
Félag blikksmíða.
Félag Eiðamanna.
Rangæingafélagið.
Félag Esk- og Reyðfirðinga.
Starfsmannafélag Búnaðarbankans.
Félag íslenzkra rafvirkja.
Félag afgreiðslumanna í timburverzlunum.
Lögreglufélagið.
Starfsmannafélag Reykjavíkur.
Málfundafélagið Óðinn.
Hið íslenska náttúrufræðifélag.
Blaðamannafélag Íslands.
Breiðfirðingafélagið.
Súgfirðingafélagið.
Barðstrendingafélagið.
Skaftfellingafélagið.
Hallveigarbræður.
Starfsmannafélag Samvinnutrygginga.

Guðmundur Marteinnsson:

Fundir - félagsstarfsemi - starfsfólk.

Eins og skýrt er frá annars staðar í þessu riti, var stofnfundur Skógræktarfélags Reykjavíkur haldinn 24. október 1946. Á þeim fundi voru lög félagsins samþykkt og stjórn kosin.

Fyrsti stjórnarfundur var haldinn daginn eftir stofnfundinn og skipti stjórnin þá með sér verkum þannig:

Guðmundur Marteinnsson verkfræðingur, formaður,
Helgi Tómasson dr. med., varaformaður,
Ingólfur Davíðsson grasafræðingur, ritari,
Jón Loftsson stórkaupmaður, gjaldkeri,
Sveinbjörn Jónsson hæstaréttarlögmaður, meðstjórnandi og
lögfræðilegur ráðunautur.

Í varastjórn voru kosin á stofnfundi félagsins: Árni B. Björnsson gullsmiður, Guðmundur Ólafsson bakari og Ragna Sigurðardóttir kaupkona. Endurskoðendur voru kosnir: Árelíus Ólafsson löggiltur endurskoðandi og Halldór Sigfússon skattstjóri.

Þrem vikum seinna, er hin nýja stjórn hafði kynnt sér fyrstu verkefni sem fyrir lágu, og skoðað Fossvogsstöðina og Rauðavatnsstöðina, kom hún aftur saman til fundar til þess að ræða þessi verkefni. Á þennan fund kom einnig varastjórnin.

Þriðji stjórnarfundur var haldinn 10. desember, og var það sameiginlegur fundur stjórna Skógræktarfélags Íslands og Skógræktarfélags Reykjavíkur, og einnig mætti á þeim fundi Ingvar Gunnarsson kennari fyrir hönd Skógræktarfélags Hafnarfjarðar, sem stofnað var um leið og Skógræktarfélag Reykjavíkur (stofnfundur 25. október).

Má segja, að á þessum þremur fyrstu stjórnarfundum, sem allir voru haldnir á árinu 1946, hafi verið reifuð þau mál, sem Skógræktarfélag Reykjavíkur skyldi beita sér fyrir, og þau verkefni rædd, sem framundan lágu á næstu árum.

Alls hafa verið haldnir 82 stjórnarfundir fram að tíu ára afmæli félagsins. Flestir urðu þeir árið 1947, tólf að tölu, og var eðlilegt að svo væri, því að svo margt kallaði að í byrjun. Aðalfundur hefir verið haldinn á hverju ári og snemma á árinu 1947 var haldinn einn auka-aðalfundur. Þótti nauðsynlegt að fá hækkuð félagsgjöldin úr 10 kr. upp í 20, og auk þess þótti rétt, að stjórnin skýrði félagsfundi frá tillögum sínum um framtíðarstarfsemi félagsins.

FÉLAGSSTARFSEMI.

Skemmti- og fræðslufundir hafa verið haldnir sex sinnum, og auk þess hafa verið haldnir fjórir fundir með landnemum á Heiðmörk og einn fundur með blaðamönnum.

Skógræktarfélagi Reykjavíkur ber að senda allt að 10 fulltrúa á aðalfundi Skógræktarfélags Íslands, sem haldnir eru árlega, og hefir félagið ætíð sent tilskilda fulltrúatölu. Og á fulltrúafundum þeim, sem Skógræktarfélag Íslands hefir efnt til undanfarna tvo vetur, hefir Skógræktarfélag Reykjavíkur haft 2-3 fulltrúa. Þá má geta þess, að félagið hefir fyrir tilstilli Skógræktarfélags Íslands, orðið aðnjótandi, að sínum hluta, þátttöku í skógræktarferðum til Noregs í öll þrjú skiptin, sem efnt hefir verið til slíkra ferða, 1949, 1952 og 1955, og hafa alls 17 manns frá Skógræktarfélagi Reykjavíkur farið til Noregs í þessum ferðum.

Stjórn Skógræktarfélags Reykjavíkur er óbreytt frá stofnun félagsins. En af þeim, sem kosnir voru í varastjórn á stofnfundi félagsins, eru tveir fallnir frá, þeir Árni B. Björnsson og Guðmundur Ólafsson, en frú Ragna Sigurðardóttir flutti í annað hérað nokkrum árum eftir að félagið var stofnað.

Í dag skipa varastjórn þessir menn: Hákon Guðmundsson hæstaréttarritari, Jón Helgason kaupmaður og Vilhjálmur Sigtryggsson skógværðgjafi.

Halldór Sigfússon skattstjóri er enn í dag endurskoðandi félagsins, en við fráfall Árelíusar Ólafssonar fyrir nokkrum árum kom Kolbeinn Jóhannsson löggiltur endurskoðandi í hans stað.

STARFSFÓLK.

Af starfsmönnum félagsins ber fyrst að nefna framkvæmdastjórnann, Einar G. E. Sæmundsen. Þegar fyrsta veturinn (1947), meðan Einar var skógarvörður á Vöglum, og snemma um vorið, er hann brá sér suður, tók hann að sér að gera áætlun um störfin í græðireitnum í Fossvegsstöðinni, og búa þau í hendur þeim, er annazt skyldu þau um sumarið. Og upp úr nýári 1948 réðist hann til félagsins sem framkvæmdastjóri, en var jafnframt áfram skógarvörður í þjónustu Skógræktar ríkisins, og skyldi hann skipta starfskröftum sínum milli þessara tveggja aðila. Það var Skógræktarfélagi Reykjavíkur mikils virði, að Einar G. E. Sæmundsen réðist þjónustu þess. Hefir hann skipulagt framkvæmdir félagsins og stjórnað þeim þannig, að til fyrirmyndar er, og verið stjórninni hægri hönd í hvívetna. Starf Einars í þágu Skógræktar ríkisins og Skógræktarfélags Reykjavíkur virðist vera undantekning frá (og væntanlega staðfesting á) reglunni um að ekki sé hægt að þjóna tveimur herrum, því að það mun ekki fjarri sanni, að hvorum þessara aðila sé hagur í því, að Einar starfar einnig fyrir hinn aðilann.

En auk framkvæmdastjórnans er álitlegur hópur manna og kvenna í þjónustu félagsins, einkum á vorin og sumrin, og hefir félagið átt því láni að fagna, að hafa haft sömu mennina í þjónustu sinni árum saman. Þess er ekki kostur hér, að telja upp alla, sem starfað hafa á vegum félagsins, en þeir, sem lengst hafa starfað hjá félaginu og eru enn í

Hluti af starfsliðinu í Fossvogsstöðinni, vorið 1953. Efsta röð, talið frá vinstri: Einar G. E. Sæmundsen, Þórarinn Helgason, Sigtryggur Eiríksson, Gunnar Jakobsson, Baldur Sigurgeirsson. Önnur röð, talið frá vinstri: Bragi Sigurjónsson, Ólafur Sigurjónsson, Reynir Sveinsson, Valdimar Hansen, Gunnlaugur Jónsson, Björn Vilhjálmsson. Þriðja röð, talið frá vinstri: Herborg Halldórsdóttir, Ásta Salbergisdóttir, Þórdís Sigtryggisdóttir, Gunnheiður Magnúsdóttir, Aðalheiður Svavarsdóttir, Guðrún Jónsdóttir, Jóhanna Guðbrandsdóttir. Fremsta röð (yngsta kynslóðin) Guðrún Einarsdóttir, Ólafur og Einar Einarssynir Sæmundsen.

Ljós. Gunnar Rúnar Ólafsson, júní 1953.

Þjónustu þess, eru þessir menn: Björn Vilhjálmsson garðyrkjumaður og Reynir Sveinsson, frá því vorið 1948, Sigurjón Ólafsson og Ólafur sonur hans frá því á miðju sumri 1948, Guðmundur Bjarnason frá því vorið 1949, Sigtryggur Eiríksson og Vilhjálmur sonur hans frá 1950 og Þórarinn Helgason frá því vorið 1951.

Vilhjálmur Sigtryggsson er einn af þremur ungum mönnum, sem fyrstir luku prófi frá skóla þeim fyrir skólg-

verkstjóra, sem Skógrækt ríkisins hélt uppi um nokkurra ára skeið, og fóru þeir þremmingarnir að loknu prófi á vegum Skógræktar ríkisins til vesturstrandar Norður-Ameríku og alla leið til Alaska, til þess að kynnast skógrækt og skógargróðri og safna trjáfræi.

Björn Vilhjálmsson hefir á hendi verkstjórn í Fossvogsstöðinni ásamt Vilhjálmi Sigtryggssyni, sem einnig er verkstjóri félagsins við störf utan stöðvarinnar. Í fjarveru Einars Sæmundsen hefir Vilhjálmur stýrt framkvæmdum félagsins. Sigurjón Ólafsson hefir haft á hendi eftirlit með girðingunni um Heiðmörk frá byrjun.

Auk þeirra, sem hér hafa verið nefndir, hafa, eins og áður er getið, allmargir starfað hjá félaginu um lengri eða skemmri tíma.

Flest er starfsfólkið á vorin, þegar sáning og dreifsetning og fleira í Fossvogsstöðinni stendur yfir, og leiðbeiningar við gróðursetningu á Heiðmörk og ýmis önnur störf í sambandi við skógræktina þar. Eru stúlkur í miklum meirihluta við vorstörfin í Fossvogsstöðinni. Yfir sumartímann starfa að staðaldri 6-7 stúlkur og 2-3 karlmenn að hirðingu stöðvarinnar. Að haustinu er aftur aukið nokkuð við vinnuaflið. meðan hlúð er að plöntum í sáðbeðum og dreifbeðum fyrir veturinn. En vetrarlangt starfa að jafnaði tveir menn í stöðinni.

Það má vera Skógræktarfélagi Reykjavíkur ánægjuefni, að hafa á ári hverju í þjónustu sinni svo margt fólk önnum kafið við að koma á legg nýjum skógum, sem eiga að prýða land vort og skýla því og börnum þess í framtíðinni.

Hinn almenni áhugi starfsfólksins fyrir verkefni því, sem það vinnur að, er einnig ánægjuefni, og lofar góðu um að áfram miði í rétta átt.

Einar G. E. Sæmundsen:

Rauðavatnsstöðin.

Skógræktarfélag Reykjavíkur hið eldra, var stofnað árið 1901 fyrir atbeina Þórhalls Bjarnarsonar síðar biskups. Var félagið hlutafélag og skráðir hluthafar 92 alls. Hlutabréfið hljóðaði á kr. 25.00. Tilgangur félagsins var að rækta skóg á 11 ha landsspildu, er félagið festi kaup á, suðaustanvert við Rauðavatn. úr Grafarholtslandi. Fyrstu stjórn félagsins skipuðu þeir Steingrímur Thorsteinsson rektor, C. E. Flensborg skógfræðingur. M. L. Lund lyfsali, Bjarni Sæmundsson fiskifræðingur og Haraldur Nielsson síðar prófessor. Í síðustu stjórn félagsins (1914) áttu sæti þeir Tryggvi Gunnarsson bankastjóri, Bjarni Sæmundsson, Kofoed-Hansen skógræktarstjóri, Einar Árnason kaupmaður og Knud Zimsen borgarstjóri, en á honum hvíldu stjórnarstörfin að mestu hin síðari ár og eftirlit með eignum félagsins.

Félagið hóf strax skógrækt við Rauðavatn og lagði C. E. Flensborg skógfræðingur á ráðin um starfið og stjórnaði því fyrstu fjögur árin. Var gróðursettur fjöldi erlendra trjáplantna, og skógræktarstjórn landsins fékk þar til umráða spildu undir græðireit, þar sem aldar voru upp trjáplöntur um nokkur ár.

Þar var myndarlega af stað farið og allmikið aðhafst fyrstu árin eða fram á árið 1912, en eftir 1914 fellur starfsemin að mestu niður. Girðingunni var haldið við, en þó var vörzlu ábótavant á köflum. Árið 1938 afhenti Knud Zimsen borgarstjóri, Skógræktarfélagi Íslands Rauðavatnsstöðina með samþykki þeirra hluthafa, sem þá voru enn á lífi. Er Skógræktarfélag Reykjavíkur var stofnað 1946, féll í hlut þess umráðaréttur stöðvarinnar. Þetta er í stuttu máli saga skógræktarstöðvarinnar við Rauðavatn.

Þessi skógræktarblettur hefur nú um rúmlega hálfra aldar skeið blasað við sjónum vegfarenda á einni fjölförnustu leið landsins og hlotið misjafna dóma. Á stundum hefir verið til hans vitnað sem sönnun þess, að skógrækt á Íslandi væri vonlaust verk. En gróðurinn í stöðinni er þess virði að hann sé athugaður nánar, og menn ættu að kynna sér uppruna hans og þau skilyrði, sem honum voru búin á þessum stað, áður en þeir kveða upp nokkra dóma.

Á fyrstu tugum aldarinnar var reynsla manna af skógrækt við slík skilyrði, sem hér eru, mjög af skornum skammti. Mönnum var þá ekki almennt ljóst, hversu margs þarf að gæta við flutning trjategunda og annars gróðurs staða á milli. Á þessum árum var þess enginn kostur að útvega trjáfræ frá norðlægum slóðum, sem höfðu svipaða veðráttu og hér er.

Tegundavalið í skógræktarstöðinni á fyrstu árunum ber þessa vitni. Fyrstu fjögur árin eru gróðursettar ríflega 37 þús. trjáplöntur, af þeim eru aðeins 3600 barrviðir (þar af 1700 fjallafura). Langmest er gróðursett af reyni og silfurreyni frá Danmörku.

Allmikið er gróðursett á árunum 1907-1913. Er það mest fjallafura, flutt inn frá Danmörku og Noregi, og nokkuð af plöntum, sem aldar voru upp í græðireitnum við Rauðavatn. Síðasta gróðursetningin á vegum Skógræktarfélags Reykjavíkur, hins eldra, fór fram vorið 1914, en mjög hafði dregið úr starfsemi félagsins síðustu tvö árin á undan. Græðireiturinn í Rauðavatnsstöðinni var lagður niður vorið 1912.

Skógræktarfélag Reykjavíkur var, eins og áður getur, hlutafélag, þar sem nokkurir áhugamenn lögðu fram fé í byrjun, en er frá leið þrengdist fjárhagurinn. Tekjur voru engar nema lágir styrkir úr bæjarsjóði Reykjavíkur og frá Búnaðarfélagi Íslands. Áhuginn hefur dofnað fljótt, enda varð árangurinn af gróðursetningu fyrstu árunna harla lítill.

Fjallafuran er eina trjategundin frá þessu tímabili, sem

náð hefir nokkrum þroska við Rauðavatn. Hún er vaxin upp af fræi frá Miðevrópu, sennilega úr Austurölpum í Sviss. Í heimkynnum sínum er hún lágvaxinn margstofna runni. Veðurskilyrði þar eru allt önnur en hér á landi, og er ótrúlegt, hve vel hún hefir reynst hér. Þar sem þroski hennar er beztur í Rauðavatnsstöðinni, er hann allt að því sambærilegur við aðra fjallafurureiti hér á landi. Fjallafuran við Rauðavatn hefir verið grisjuð og klippt um 15-20 ára skeið. Hefir limið verið selt til skreytingar um jólin og hefur jafnan fengizt af því töluverður ágóði. Þau árin, sem jólatré og greinar voru ekki flutt inn, var fjallafuran frá Rauðavatni, Þingvöllum og Grund í Eyjafirði hið eina, sem fáanlegt var af þessari vöru innanlands. Fjallafuran er ekki langlíf. Víða erlendis er hún felld 50-60 ára og eru þá oftast gróðursettar aðrar trjátegundir í skjóli hennar, áður en hún er felld.

Frá 1914-1935 er ekkert gróðursett í Rauðavatnsstöðinni, en nokkuru birkifræi var sáð um 1930, á víðavangi. Síðan 1935 hefir verið gróðursett nokkuð árlega, nema sum stríðsárin. Hafa ýmsar tegundir verið reyndar þessi árin eins og bergfura, sitkagreni, skógarfura, fjallaþinur, blágreni, lerki, hvítgreni, rauðgreni og svo íslenzkt birki. Reynsla á þessu tímabili er sú, að sitkagrenið dafnar mjög vel innan um fjallafuruna gömlu og er hið elzta, sem gróðursett var 1938, komið upp úr henni og er mjög þroskavænlegt. Bergfuran virðist standa sig vel, þótt á berangri sé, en skógarfuran miður. Fjallaþinur og blágreni eru mjög hægvaxta, en hvítgreni og rauðgreni eru aðeins fárra ára og er því of snemmt að segja nokkuð um þroska þeirra. Ráðgert er að gróðursetja nú á næstu árum bergfuru, birki og ef til vill contortafuru í allar eyður í stöðinni, en sitkagreni, hvítgreni og fleiri tegundir í skjóli fjallafurunnar, er síðan verður felld jafnóðum og hinum nýja gróðri miðar áfram. Þar sem fjallafuran hefur dafnað og vaxið, er jarðvegurinn orðinn mjög frjór og allur annar en utan við græðurnar, en óvíða mun jafn ófrjór og erfiður

Álmur frá Norður-Noregi hefir reynst harðgert og hraðvaxta skjóltré í Fossvogi. Á myndinni sést klipptur skjólveggur af álmi um 4.30 m. að hæð. Hann er gróðursettur 1938. Fremst á myndinni 2ja ára víðir vaxinn upp af græðlingum. Hann er ræktaður til skjólgróðurs.

Ljós. Gunnar Rúnar Ólafsson, sept. 1956.

jarðvegur hafa verið tekinn til skógræktar hér á landi sem í Rauðavatnsstöðinni.

Árangurinn af skógrækt í Rauðavatnsstöðinni er ekki eins neikvæður og ýmsir halda, þegar miðað er við tegundavalið og þann skamma tíma, sem aðalgróðursetningin stóð. Fjallafuran hefir sakir nægjusemi sinnar getað numið þarna land og með því búið í haginn fyrir aðrar tegundir, sem vænni eru til vaxtar. Skógræktarfélag Reykjavíkur er einhuga um að láta draum hinna bjartsýnu áhugamanna aldamótaáranna rætast eins og minningu þeirra sæmir.

Hákon Guðmundsson:

Lundurinn í Ártúnsbrekku.

Reykjavík hefur tekið miklum stakkaskiptum hin síðari árin og er nú á góðri leið með að breytast úr gráköldum bæ í þá grænu og gróðurríku borg, sem sæmir að rísi hér á hæðunum sjö, með svipmikinn fjallahring að baki og til hliða, en blátt hafið við fætur sér. Hafa yfirvöld bæjarins átt góðan þátt í þessari breytingu nú hin síðari árin. Lengi vel var þó hlutur einstakra borgara drýgstur í því starfi, svo sem garðar borgarinnar bera glöggvitni um, hvort heldur farið er eftir Laufásvegi eða um Sólvelli. Hið sama verður uppi á teningnum, þótt leitað sé lengra frá miðbiki bæjarins. Ljósast dæmi þess er trjálundur Sveinbjarnar hæstaréttarlögmanns Jónssonar í Ártúnsbrekku, fegursti og gróskuríkasti grenilundur borgarinnar.

Það mun hafa verið árið 1930, sem Sveinbjörn nam land þarna. Var þá öll Ártúnsbrekkan jafn snauð að trjágróðri og skíðabrekkan er nú að undan skildum fáeinum reynitrájum, sem þar höfðu verið gróðursett nokkru áður. Í fyrstunni var það einkum reynir og birki og reyndar ýmsar víðitegundir, sem Sveinbjörn gróðursetti. En árið 1937 fékk hann nokkrar greniplöntur og tók þegar því ástfóstri við þá trjátegund, sem síðan hefur haldizt. Hefur grenitrjám Sveinbjarnar fjölgað jafnt og þétt síðastliðin 19 ár, og svo vel hefir þeim fallið vistin hjá honum, að varla munu finnast lengri árssprotar hér á landi en þeir, sem mældir hafa verið í lundi hans.

Þrátt fyrir dálæti Sveinbjarnar á grenitrjámum, finnst þó í lundi hans fjöldi annarra trjátegunda. Ef komið er að landi hans neðan frá rafstöðinni mæta fyrst auganu raðir af birki og víði. Að baki þeim á sléttri grundinni

*Grenitré í Ártúnsbrekku. Gróðursett 1937. Hið stærsta er 6.70 m. á hæð.
Grenilundur þessi er einn hinn fegursti hér á landi.*

blasir við fylking beinvaxinna og vörpulegra reynitrjáa, en ofar og nær brekkunni er höfuðprýðin, greinafögur og vel vaxin grenitré, blágreni og sitka. Eru þau mörg tvær til þrjár mannhæðir og mun hið hæsta vera 6.70 metrar. Sé gengið um lundinn, ber margt fagurt fyrir augu, er dylst þeim, sem utangarðs stendur. Við húsið bera við himin álmur og hlynur og eigi munu þarna færri en sex tegundir af ösp. Ofar í brekkunni tyllir furan sér á tá, og sérstaklega er það athyglisvert, hversu góðum vexti hafa náð grenitré, sem standa í röðum í sandbrekkunni meðfram veginum upp á melinn.

Það er mikið og gott verk, sem þarna hefur verið unnið, og hefur Sveinbjörn hestaréttarlögmaður eigi aðeins afrekað það, að þarna hefur risið upp trjálundur til prýði

Í trjálundi Sveinbjarnar Jónssonar í Ártúnsbrekku finnast flestar þær trjátegundir, sem ræktaðar eru hér á landi.

og unaðar fyrir þá, sem hans njóta og fram hjá fara, heldur hefur hann einnig sýnt, hvað jarðvegur bæjarlandsins getur látið í té, ef honum eru sköpuð tækifæri. Og með fordæmi sínu hefur Sveinbjörn vísað öðrum veginn og sýnt í verki, hvað gera má til gagns og gleði með gróðri og ræktun, ef vilji og áhugi eru fyrir hendi. Sjálfur lætur Sveinbjörn eigi mikið yfir starfi sínu. „Það er skjólið fyrir norðanáttinni, sem mestu ræður um þann árangur, sem náðst hefur,“ segir hann. Við skulum láta þá staðhæfingu hans liggja milli hluta. En sé svo, er það höfuðatriði, að allir þeir, sem ráð hafa á skjóli, noti það jafnvel og Sveinbjörn. Og á hinum, sem ekkert skjól hafa, hvílir þá sú skylda, að skapa það skjól, sem skýlt geti grænum gróðri. Það má ekki gleymast, að borg, sem ætlar sér að ala upp

hrausta og heilbrigða borgara, kemst ekki af með húsgrunni eina, götur og steinlögð torg. Hún þarfnast ekki síður þess lífslofts, sem gróðrabelti og trjálundir veita yfir umhverfi sitt. Takmark Reykvíkinga hlýtur því að verða það, að breyta hæfilega miklum hluta bæjarlandsins í iðgræna trjálundi til skjóls, hollustu og fegurðar fyrir framtíðar borgara höfuðstaðarins. Þar hefur Sveinbjörn Jónsson vísað veginn. Okkar hinna er að fylgja fordæmi hans.

Myndirnar á kápu ritsins eru teknar í skógræktarstöðinni í Fossvogi í september 1956 af Gunnari R. Ólafssyni.

Starf Skógræktar ríkisins árið 1955.

Eftir HÁKON BJARNASON.

Á fjárlögum ársins 1955 voru alls veittar kr. 2.151.317,00 til skógræktar. Laun starfsmanna Skógræktar ríkisins voru kr. 353.967,00, skrifstofukostnaður kr. 85.000,00, vextir og afborganir skulda kr. 37.350,00 og til skógggræðslu á jörðum einstaklinga kr. 100.000,00. Til skógggræðslu og plöntuuppeldis voru veittar kr. 1.250.000,00. Þá voru skógræktarfélögum landsins veittar kr. 325.000,00.

Á þessu ári voru tekjur af hinum merktu sígarettum kr. 607.862,47. En samkvæmt sérstakri reglugerð Landgræðslusjóðs skal þessu fé aðallega varið til uppeldis plantna og til að létta undir kostnaðinum, sem af því hlýst. Fénu var því skipt þannig: Til kaupa á trjáfræi kr. 91.000,00, til gróðrarstöðvanna kr. 516.000,00, en kr. 862,47 voru lagðar í sjóðinn.

Fé það, sem fór til stöðvanna, skiptist þannig, að stöðvar Skógræktar ríkisins fengu alls kr. 349.500,00, en stöðvar skógræktarfélaga kr. 166.500,00.

Sakir hinnar miklu kauphækkunar snemma á árinu ukust útgjöld Skógræktar ríkisins um hér um bil kr. 120.000,00 umfram þá áætlun, er gerð var á fundi skógræktarstjóra og skógar varða í marzbyrjun. Fjármálaráðherra veitti kr. 70.000,00 aukafjárveitingu sakir þessa til þess að mæta nokkru af aukakostnaðinum.

Tekjur Skógræktar ríkisins af seldum plöntum urðu kr. 284.189,58, af skógarhöggi og ýmsu öðru kr. 81.051,65.

Alls hafði því Skógrækt ríkisins kr. 2.034.741,23 til framkvæmda á árinu 1955.

Stærstu útgjaldaliðirnir voru þessir: Til gróðrarstöðva kr. 884.656,58, til girðinga kr. 173.321,58, til gróðursetningar kr. 121.321,14, skógarhögg, vegagerð, framræsla o. fl. kr. 179.141,98, ferðakostnaður og leiðbeiningastarfsemi kr. 101.291,09, kostnaður af fasteignum kr. 62.204,61. Þá var stofnkostnaður við gróðrarstöðvar um kr. 126.000,00. Skuldir minnkuðu á árinu um kr. 306.000,00.

Þá varð og nokkur kostnaður af nýjum girðingum og efnisbirgðir ukust. Fjárhagur Skógræktar ríkisins batnaði því nokkuð á sl. ári, en hann hefur verið mjög bágborinn undanfarið sakir hins mikla kostnaðar, sem af hinu aukna uppeldi trjáplantna leiðir og stækkun gróðrarstöðvanna.

FRÍÐUN SKÓGLENDNA OG GIRÐINGAR.

Hafizt var handa um að stækka Hallormsstaðargirðingu út á land Hafursár, en sú jörð hefur nú verið lögð til skógræktar að nokkru leyti, eins og getið hefur verið um í fyrri skýrslu. Fyrst um sinn verður aðeins um 1200 metra langa girðingu að ræða, og verður væntanlega lokið við hana sumarið 1956. Er það ætlun manna þar eystra, að birki muni koma víða upp innan væntanlegrar girðingar við friðunina, en reynslan mun skjótt skera úr því.

Straumsgirðingunni var ekki að fullu lokið fyrir en á árinu 1955, og enn þurfti að verja töluverðu fé til að ljúka endurbyggingu girðingarinnar um skóginn á Laugarvatni.

Endurbætur á girðingum voru mjög miklar, en þó minni en þurft hefði að vera.

Á Hallormsstað var sett upp ný girðing á 2300 metra löngum kafla frá Skriðdalsvegi og upp fjall að Staðaránni. Var það mikið verk og girðingin er allmikið mannvirki á köflum. Þá var og girt upp að nýju austurhlið girðingarinnar um Mörkina á Hallormsstað, sem var 240 metrar á lengd, og nýtt hlið sett í stað hins gamla. Girðingin var orðin 50 ára gömul og úr sér gengin. Ennfremur var keypt

grind í pípuhliðið við norðurenda skógargirðingarinnar á Hallormsstað, en það mun hafa verið elzta pípuhliðið hér á landi og gert upphaflega eftir danskri fyrirmynd.

Á Þórsmörk var settur upp 1 km langur kafli á Svínatungum í stað gömlu girðingarinnar, sem var orðin alveg ónýt. Enn er langt í land með að Þórsmerkurgirðingin verði traust, en haldið mun áfram að endurnýja hana alla eftir því, sem efni og ástæður leyfa á hverju ári.

Þá var líka settur nýr kafli í Þjórsárdalsgirðinguna á sandhafinu norðan við Hólaskóg, og síðan farið með allri girðingunni og hún treyst svo sem föng voru á. Ekki dugði sú viðgerð samt lengi, því að aldrei hefur fleira fé komið inn í girðinguna en þetta sumar. Enda var ásóknin alveg gífurleg, þar sem allt of margt fé var rekið á afrétt, auk þess sem að skilið var við það rétt við girðinguna.

Reiturinn í Múlakoti var stækkaður örlítið á árinu til þess að auka mætti skjólið í honum síðar með plöntun skjóltrjáa.

Setja þurfti nýja staura í kafla á girðingunni um Lunds-og Þórðarstaðaskóga, og víða var hlaðið undir girðinguna á Vöglum, þar sem hún lá í dældum og hættast er við að snjóflóð geti grandað henni.

Allar hinar nýju girðingar og viðgerðir á hinum eldri eru gerðar úr 70 sentimetra háu hnútaneti og alls staðar eru notaðir galvaniseraðir járnstaurar á sama hátt og fyrir styrjöldina. Þó eru birki og lerkistaurar nokkuð notaðir, bæði á Hallormsstað og Vöglum, þar sem eru hæg heimatökin með slíkt. Birkistaurar eru ágætir og endast vel, ef börkurinn er rispaður og staurarnir þurrkaðir og smurðir með fúaverjandi legi. Rispaðir staurar endast lengur en þeir, sem eru alveg barkflettir, að sögn athuguls manns í Fnjóskadal.

SKÓGARHÖGG.

Skógarhögg var nokkru meira en árið á undan, en ekki er það samt teljandi. Er það langtum minna en þyrfti að

vera til þess að koma sæmilegri rækt í skógana, og því mun horfið að því ráði, að láta grisja án þess að hugsað sé jafnframt um tekjurnar. Vöxtur birkiskóganna er sennilega meiri en áætlað hefur verið. Á Hallormsstað var mældur birkiskógur í sæmilegum vexti og samkvæmt þeirri mælingu reyndist vöxturinn 2,5 teningsmetrar á hvern hektara lands á ári hverju. Aldur trjáanna var ekki nema 29 ár, en meðalhæðin 6,0 metrar. Hæsta tréð var 9,0 metrar.

Sé gert ráð fyrir því, að slíkur vöxtur og þessi sé á um 200 hekturum lands í Hallormsstaðaskógi, þá er viðarvöxturinn um 500 teningsmetrar á einu ári af þeim lendum aðeins, en auk þess eru svo allt að 300 hektarar skóglendis á Hallormsstað, þar sem vöxturinn kann að vera nokkru minni. Í fyrra var alls höggvið á Hallormsstað tæplega 27 tonn viðar eða innan við 35 teningsmetrar. Af því má ráða, hvílík ókjör af viði safnast fyrir í skóginum til engra nytja.

Árið 1955 var skógarhöggið alls:

Í Hallormsstaðaskógi	26,8	tonn
- Vaglaskógi	138,2	-
- Þórðarstaðaskógi	15,9	-
- Sigríðarstaðaskógi	<u>2,5</u>	-

Alls 183,4 tonn

Af þessu magni var:

Efniviður	2,6	tonn
Eldiviður	156,1	-
Staurar 3920 stk.	20,3	-
Renglur 1600 stk.	<u>4,4</u>	-

Alls 183,4 tonn

Auk þessa skógarhöggs varð að grisja mikið og fella af birki á ýmsum þeim stöðum, sem gróðursett var, svo sem á Stálpastöðum, í Jafnaskarðsskógi, í Haukadal og við Laugarvatn. Ennfremur var mikið höggvið og klippt af

limi í Skarfanesi til þess að skýla með í gróðrarstöðinni á Tumastöðum.

Þess var getið í skýrslunni í fyrra, að nokkuð hefði fallið til af girðingarstaurum úr lerki á Hallormsstað, en nú komu þaðan nokkur jólatré, sem seld voru félögum og stofnunum austanlands. Tréð, sem selt var Neskaupstað, var 6 metrar á hæð, en fjallaþinur af sömu stærð var seldur til Seyðisfjarðar. Voru bæði trén sett upp á torgum um jólin.

GRÓÐRARSTÖÐVAR.

Á síðasta vori var unnt að dreifsetja plöntur í 2100 fermetra af þeim 3000 fermetrum, sem ruddir voru á Vöglum árið áður. Verður þetta allgóð viðbót við reitinn, en sennilega verður enn að stækka hann nokkuð.

Á Hallormsstað hafði verið rutt land um sama leyti, en ekki hafði verið gengið nægilega vel frá því til dreifsetningar. Í sumar var það því unnið vel og lokræst, svo að það er fullbúið fyrir árið 1957.

Á Tumastöðum var bylt 1 hektara lands til undirbúnings að stækkun.

Sáð var trjáfræi í allar stöðvarnar í 3892 fermetra, og er það nokkru meira en árið áður. Alls var sáð 165,6 kg af trjáfræi, og er þá reynifræ ekki talið með. En um leið og þessa er getið má nefna, að skógræktarfélag Reykjavíkur, Eyfirðinga og Borgfirðinga sáðu samtals í 1616 fermetra og til þess fóru 55 kg fræs. Alls er því sáð trjáfræi í 5508 fermetra lands og til þess hafa farið 220,6 kg.

Haustfrostið rétt fyrir miðjan september 1954 drap mikið af plöntum í öllum gróðrarstöðvunum og stórskemmdi mikið. Einkum dó töluvert af sitkagreni, og lerki á Hallormsstað toppkól. Voru því mikil vanhöld á plöntum um vorið og kom ekki nærri allt það plöntumagn til skila, sem búizt hafði verið við. Því voru keyptar bergfurur frá Rognan í Noregi, en að öðru leyti voru plöntukaup ekki mikil.

Dreifsetning vorið 1955.

Tegund	Hallorms- staður	Vaglir	Tumastaðir	Lauga- brekka	Skógrækt ríkisins alls	Fossvogur	Akureyri	Alls á landinu
Birkil, Íslenzkt, 2/0 og 3/0		48.576	29.100		77.676	12.815	12.197	102.688
Hengibjörk, Finnland, 2/0	680				680			680
do. Rognan, 3/0	340				340			340
Reynir, Múla kot, 2/0		6.754	2.500		2.500			2.500
do. Skriða, 2/0	3.816				6.754		483	7.237
do. Hrafnskelsst., 2/0	1.443				3.816			3.816
do. Ýmsir, 2/2	1.443				1.443			1.443
Blágreni, Colorado, 4/0	1.404				1.404			1.404
do. do. 2/0		16.758			16.758	6.624		23.382
Hvítgreni, Granite Creek, 2/0	19.398	16.298	14.700		50.394			50.394
do. Tok Junkton, 3/0	5.780				5.780			5.780
do. Glenn Allen, 3/0	1.455				1.455			1.455
do. Al. Highway, 3/0	400				400			400
do. Moose Pass, 3/0	5.536				5.536			5.536
do. Knik River, 3/0	5.128				5.128			5.128
do. Mac Grath, 3/0		4.410			4.410			4.410
Rauðgreni, 10 staðir, 2/0	70.999				70.999			70.999
do. Drevja, Noregur, 2/0	93.368	46.011			139.379		24.970	164.349
do. Baden, Pýzkaland, 2/0	2.335				2.335			2.335
do. 4 st. br., Noregur, 2/3 og 3/3 ..	9.633				9.633			9.633
do. Snássa, Noregur, 3/0	2.058				2.058			2.058

do.	Bindal, Noregur, 2/0 og 3/0 ..	150.360		150.360			150.360
do.	Álfjörð, Noregur, 2/0	116.000		116.000	164.592		280.592
Brodðgreni,	Sáp, Colorado, 2/0	11.760		29.727	22.712		52.439
do.	Denver, 2/0			3.230			3.230
Sitkagreni,	Mac Leod, Alaska, 3/0			26.417	100.087		126.504
do.	Seward, Alaska, 2/0	28.410		75.818	32.352		108.170
do.	Homer, Alaska, 2/2			969			969
do.	Mac Leod, Alaska, 2/2	9.200		9.200			9.200
do.	Homer, Alaska, 2/0	4.020		4.020			4.020
Sitkabastarður,	Láwing, Alaska, 2/0	24.590		75.188	68.264		143.452
do.	do. do. 3/0			15.604			15.604
Siberiulerki,	Hakaskaða, 2/2			2.310			2.310
Brodðfura,	Hallormsstaður, 2/0			160			160
Bergfura,	Pyreneafjöll, 2/0	10.272		10.272	7.272		17.544
Fjallafura,	3/0	6.848		6.848			6.848
Kontortafura,	Lake Louis, Kanada, 2/0 ..				3.864		3.864
Kontortafura,	Skagway, Alaska, 2/0			1.500	2.520		2.520
Skógarfura,	Schwarzwald, Þýskaland, 2/0 ..			74.840	43.854	12.432	131.126
do.	Tromsströnd, Noregur, 3/0 ..			77.520			77.520
do.	Tromsdalir, Noregur, 3/0	77.520		49.217			49.217
do.	Sjómenn, Noregur, 2/0	49.217					12.322
Fjallapölli,	Mac Leod, Alaska, 1/0			12.322			
Alls		482.330	296.010	1.150.400	464.956	50.082	1.665.438

System von Gleichungen

[illegible]

Þótt fjöldi dreifsettra plantna hafi aukizt ár frá ári hefur uppskeran ekki aukizt að sama skapi sakir óhagstæðs tíðafars og af ýmsum öðrum ástæðum. En eins og kunnugt er, var sumarið sunnanlands bæði kalt og votviðrasamt, svo að fjöldinn allur af dreifsettum plöntum náði ekki fullum þroska til útplöntunar. Norðanlands og austan voru miklir þurrkar, og þar sem vökvunarkerfi skorti á báða staðina, varð vöxturinn minni en annars hefði verið. Í gróðrarstöðvunum á Hallormsstað, Vöglum og á Tumastöðum eru nú um 146.000 plöntur ýmissa tegunda dreifsettra, sem reyndust of lágar til þess að vera útplöntunarhæfar. Verða þær nú dreifsettar aftur í vor og koma því ekki úr stöðvunum fyrr en að tveim árum liðnum vel flestar.

GRÓÐURSETNING.

Í stað þess að telja upp hina ýmsu staði, sem gróðursett var í á sl. vori og framan af sumri, á sama hátt og áður, er þetta nú sett upp í skýrsluform til þess að það verði aðgengilegra. Hér er ekki tekið með annað en það, sem Skógrækt ríkisins hefur látið gróðursetja í sín eigin lönd og skóga, og er margt af því gróðursett í tilraunaskyni. Þá er og greint frá því, sem Skógrækt ríkisins lætur gróðursetja samkvæmt samningi eins og gert er í Hvammi í Skorradal og við Laugarvatn, eða þar sem félög hafa tekið að sér gróðursetningu eins og í Munaðarnesi.

Hinn mikli gróðursetningarkostnaður á árinu stafar ekki svo mjög af sjálfri gróðursetningunni, heldur mestan part sakir kostnaðar við að ryðja skógi og kjarri af gróðursetningarreitum, bæði nýjum og gömlum. Gróðursetning var með allra minnsta móti um mörg ár. Olli því bæði skortur á plöntum og einnig það, að spara varð á sem flestum sviðum.

LEIÐBEININGASTARFSEMI OG FERÐALÖG.

Eins og að undanfögnu hafa skógræktarstjóri og skógarverðir ferðazt um landið til leiðbeininga og eftirlits.

Ástæðulaust er að prenta hinar einstöku ferðir, því að þær eru liðir í eðlilegri starfsemi skógræktar. En hins mætti vel minnast, að ferðalög á Íslandi hafa jafnan verið dýr, en hin síðari ár hefur alveg keyrt um þverbak. Er nú svo komið, að ýms félög og starfshópar manna mega ekki né geta vænzt þess að Skógrækt ríkisins geti lagt þeim liðsinni sitt eins vel og fram að þessu, ef um nokkrar vegalengdir er að ræða. Er leitt til þess að vita, en hver kílómetur, sem ekinn er, kostar meira en nokkrar plöntur, og á meðan verið er að koma upp starfsemi gróðrarstöðvanna, verður allt, sem víkja kann, látið víkja á meðan.

ÝMISLEGT.

Á Hallormsstað laufgaðist skógurinn 2. júní, en lauffall varð um 10. október. Á Vöglum varð laufgun hinn 3. júní, en lauffall um 20. september. Í Borgarfirði laufgaðist skógur um 25. maí, en lauffall hófst 15. september og því lauk á fáum dögum sakir tíðarfarsins. Á Tumastöðum varð laufgun um 29. maí, en lauffall um 16. september. Vaxtartíminn hefur verið skemmri sunnan lands en norðan, en einkum norðaustan.

Á Hallormsstað varð meðalhiti mánaðanna júní-september 10,8 stig og er það óvenju hátt. Árið áður var hitinn 8,3, sem er óvenju lágt. Mismunur er 2,5 stig að meðaltali á degi hverjum, og er slíkt ekki smáræði.

Á sl. vori var settur upp lágmarkshitamælir við yfirborð jarðar efst í gróðrarstöðinni á Hallormsstað. Kom þá í ljós, að þegar síðasta vorfrost mældist - 1,6 stig hinn 8. júní, voru - 4,8 stig á mælinum, sem lá við jörðu. Og hinn 25. júní, þegar hinn venjulegi mælir sýndi 0,5 stig, mældust - 2,8 stig við jörð. Fyrsta haustfrost á venjulegan mæli varð hinn 1. september og mældist - 1,5 stig. Þá var frost við jörð - 4,6 stig. Þetta sýnir, að hinar venjulegu veður-mælingar verður að nota með varfærni, og að ástæða væri til að veðurstofan léti rannsaka þetta atriði betur, því að

hér er um mjög þýðingarmikið atriði að ræða fyrir alla jarðyrkju.

Vöxtur birkiskógarins á Hallormsstað og reyndar á Vöglum líka varð með allra mesta móti. Algengt var að sjá 50 sentimetra langa árssprota á ungskógi á Hallormsstað og mest mældist vöxturinn um 80 sentimetra. Hins vegar varð vöxtur á barrtrjám yfirleitt minni en árið áður, að lerkinu undanskildu. Mun kuldasumarið 1954 ásamt miklum þurrkum hafa valdið mestu um þetta. Að líkindum verður vöxturinn 1956 í betra lagi á þessum tegundum.

Vöxturinn í Guttormslundi, lerkitrjánum frá 1938, var mjög góður. Meðalhæðin er nú um 6 metrar, en var ekki nema 4,5 metrar, er lundurinn var mældur 1953.

Maðks varð yfirleitt ekki vart svo að nokkru næmi. Þó sást hann á nokkrum svæðum í Hallormsstað.

Fræfall varð sums staðar nokkuð, en víða lítið sem ekkert. Um Borgarfjörð mun það hafa verið í meðallagi og í Örfum náðist í nokkuð magn, en með fyrirhöfn þó.

Á sl. ári fékkst óvenju mikið fræ til landsins af ýmsum tegundum trjáa og frá miklu fleiri stöðum en nokkurn tíma áður. Verður væntanlega framhald á því á þessu ári.

Á sl. sumri komu hingað Norðmenn frá Mæri og úr Brændalögum til þess að annast gróðursetningarstörf. Var það 51 manns hópur, flest ungt og röskt fólk. Gróðursett var í Haukadal og við Laugarvatn, og gróðursetti hópurinn alls 22.625 plöntur á þeim stöðum, auk 2.000 plantna í land Skógræktarfélags Árnesinga á Snæfoksstöðum. Dvaldist hópurinn hér 11.-23. júní. Munu Norðmennirnir hafa haft mjög mikla ánægju af förinni.

Samtímis fór 52 manna hópur héðan til jafnlangrar dvalar í Noregi. Var það fólk frá flestum skógræktarfélögum landsins. Hafði það yfirleitt mjög gaman af ferðinni, og margir mikið gagn. Fararstjóri var Ármann Dalmannsson, skógarvörður á Akureyri. Kostnaði af dvöl Norðmanna hér var skipt á milli Skógræktarfélags Íslands og Skógræktar ríkisins. Sá háttur hefur verið hafður á áður, er Norð-

menn komu hingað í sömu erindagjörðum. Þetta var þriðja skiptiferðin á skógræktarfólki milli landanna. Sú fyrsta var árið 1949, og fóru þá 30 manns hvora leið, önnur ferðin var 1952, og þá tóku 60 manns þátt í förinni. Alls hafa því rösklega 140 manns tekið þátt í þessum ferðum.

Þá má og geta þess, að N. E. Ringset, fyrrv. formaður Skógræktarfélagsins norska, og Jörgen Mathiesen gósseigandi ásamt syni sínum, Mogens, komu hingað til lands í tilefni af 25 ára afmæli Skógræktarfélags Íslands, og voru þeir líka í boði Skógræktar ríkisins í nokkrum ferðum um landið.

Ennfremur má telja það til tíðinda, að Einari G. E. Sæmundsen skógarverði var óumbeðið veittur tíu þúsund króna styrkur í Danmörku til þess að kynnast ræktun skjólbelta úr nýstofnuðum sjóði I. C. Möllers forstjóra. Er mikil nauðsyn á að senn verði hafizt handa um að koma upp skjólbeltum í sambandi við ýmis konar garðrækt og jafnvel landbúnað.

Loks skal þess getið, að hinn 1. maí var Guttormi Pálssyni veitt lausn frá störfum skógarvarðar á Hallormsstað eftir rösklega 40 ára starf. Í stað hans var Sigurður Blöndal skipaður skógarvörður frá sama tíma.

Aðalfundur

Skógræktarfélags Íslands 1955

haldinn á Þingvöllum 25. og 26. júní.

ÚTDRÁTTUR ÚR FUNDARGERÐ.

Laugardaginn 25. júní 1955 var aðalfundur Skógræktarfélags Íslands settur í Hótel Valhöll á Þingvöllum. Fundinn setti formaður félagsins, Valtýr Stefánsson ritstjóri. Nefndi hann eftirtalda menn til fundarritara:

H. J. Hólmjárn, Jón Gest Vigfússon, Jón Jósep Jóhannesson og Ísleif Sumarliðason.

Lögð var fram svohljóðandi dagskrá:

Laugardagur 25. júní:

- Kl. 9,00: Fundur settur. Lögð fram skýrsla stjórnarinnar og reikningar Skógræktarfélags Íslands og Landgræðslusjóðs. Bornar fram tillögur.
- 12,00: Hádegisverður.
 - 13,30: Kosnar starfsnefndir. Umræður. Skýrslur félaga lagðar fram.
 - 15,30: Kaffihlé.
 - 16,00: Kosning eins manns í stjórn.
 - 19,00: Kvöldverður.
 - 21,00: Kvöldvaka.

Sunnudagur 26. júní:

- Kl. 19,00: Lokið við aðalfundarstörf.
- 10,00: Hátíðafundur í Almannagjá, þar sem félagið var stofnað 27. júní 1930. N. E. Ringset: Ávarp frá „Norsk Skogselskab“. Formaður Skógræktarfélags Reykjavíkur afhendir afmælisgjöf til Skógræktarfélags Íslands. Skoðaður furulundurinn á Þingvöllum.
 - 12,30: Hádegisverður.
 - 14,30: Haldið af stað til Þórsmörk með viðkomu í Múlakoti.

Mánudagur 27. júní:

Dvaldist á Þórsmörk fram á morgun þ. 28. júní.

Fundinn sóttu þessir fulltrúar:

Skógræktarfélag Akraness:

Guðmundur Jónsson, ráðunautur, Sveinbjörn Oddsson, bókavörður.

Skógræktarfélag Árnesinga:

Ólafur Jónsson, kaupmaður, Sigurður J. Sigurðsson, mjólkurbússtjóri, Þórmundur Guðmundsson, bifvélavirki, Júlía Árnadóttir, húsfrú, Snorri Árnason, lögfræðingur, Teitur Eyjólfsson, forstjóri.

Skógræktarfélag Austur- Húnavatnssýslu:

Páll Jónsson, skólastjóri.

Skógræktarfélag Austurlands:

Þórarinn Þórarinsson, skólastjóri, Guttormur Pálsson, skógarvörður.

Skógræktarfélag Austur-Skaftfellinga:

Þorsteinn Guðmundsson, bóndi.

Skógræktarfélag Borgfirðinga:

Geirlaug Jónsdóttir, húsfrú, Daniel Kristjánsson, skógarvörður.

Skógræktarfélag Eyfirðinga:

Ármann Dalmannsson, skógarvörður, Guðmundur Karl Pétursson, yfirlæknir, Sigurður O. Björnsson, forstjóri, séra Benjamín Kristjánsson, Steindór Steindórsson, kennari, Þorsteinn Davíðsson, verksm.stjóri.

Skógræktarfélag Hafnarfjarðar:

Jón Gestur Vigfússon, sparisjóðsgjaldkeri, Ingvar Gunnarsson, kennari, Jón Magnússon, bifreiðarstjóri, Páll V. Danielsson, Kristján Símonarson, verzlunarmaður.

Skógræktarfélag Ísfirðinga:

Chr. Zimsen, ljósmyndari.

Skógræktarfélag Mýrdælinga:

Páll Tómasson, Gunnar Stefánsson, bóndi.

Skógræktarfélag Neskaupstaðar:

Gunnar Ólafsson.

Skógræktarfélag Norður-Þingeyinga:

Erlingur Jóhannsson, skógarvörður.

Skógræktarfélag Rangæinga:

Jón Jósep Jóhannesson.

Skógræktarfélag Reykjavíkur:

Guðmundur Marteinnsson, verkfræðingur, Jón Loftsson, forstjóri, Helgi Tómasson, dr. med., Sveinbjörn Jónsson, hestaréttarmflm., Ingólfur Davíðsson, grasafræðingur, Hákon Guðmundsson hestaréttarritari,

Vilhjálmur Sigtryggsson, skógverkstjóri, Kristján Jakobsson, póstur, Þórarinn Helgason, bóndi, Egill Hallgrímsson, Guðrún Einarsdóttir, húsfrú.

Skógræktarfélag Siglufjarðar:

Jóhann Þorvaldsson.

Skógræktarfélag Skagfirðinga:

Ólafur Sigurðsson, bóndi, Sigurður Jónasson, skógarvörður.

Skógræktarfélag Strandasýslu:

Sr. Andrés Ólafsson.

Skógræktarfélag Stykkishólms og nágrennis:

Guðmundur J. Bjarnason, trésmiður.

Skógræktarfélag Suðurnesja:

Siguringi Hjörleifsson, kennari, Árni Hallgrímsson, Friðrik Magnússon, stórkaupmaður.

Skógræktarfélag Suður-Þingeyinga:

Tryggvi Sigtryggsson, bóndi, Jóhannes Árnason, Ísleifur Sumarliðason, skógarvörður.

Skógræktarfélag Svarfdæla :

Valdimar Óskarsson, sveitarstjóri.

Skógræktarfélag Vestur-Barðastrendinga:

Jóhann Skaptason, sýslumaður.

Skógræktarfélag Vestur-Ísfirðinga:

Helgi Guðmundsson.

Skógræktarfélag Mosfellssveitar:

Ólafur Þórðarson, bóndi.

Skógræktarfélag Íslands:

Valtýr Stefánsson, ritstjóri, Haukur Jörundsson, kennari, H. J. Hólmjárn, efnafr., Hermann Jónasson, alþingism., Einar G. E. Sæmundsen, skógarvörður. og framkvæmdastjóri félagsins, Hákon Bjarnason, skógræktarstjóri.

Gestir fundarins:

Jón Þ. Björnsson, fyrrv. skólastjóri, Sveinn Jóhannsson, Þórður Guðmundsson, Gunnsteinn Ársælsson, Erlingur Sigurðsson, Jón Valmundsson, Matthías Gottsveinsson, Arnfríður Jónsdóttir, frú, Valborg Jónsdóttir, frú, Eva Þorfinnsdóttir, frú, Elín Björnsdóttir, frú, Brynhildur Þórarinsdóttir, frú, Halldóra Eyjólfssdóttir, frú, Ástríður Stefánsdóttir, frú, Kristbjörg Dúadóttir, frú, frk. Freyja Nordal, frk. Herdís Guðmundsdóttir, frk. Valgerður Guðmundsdóttir og Baldur Þorsteinsson, skógfræðingur.

Tveir norskir gestir sátu fundinn í boði félagsins. Voru það þeir Jörgen Mathiesen, góssseigandi frá Eiðsvelli, og Niels Ringset, óðalsbóndi í Liabyggð á Mæri.

Niels Ringset ávarpaði fundarmenn og færði félaginu gjöf frá „Norsk Skogselskab“, en hún var ávarp í fagurri leðurmöppu.

Jörgen Mathiesen færði félaginu að gjöf fundarhamar úr silfri.

Skógræktarstjóri þakkaði gjafirnar.

Formaður bauð fulltrúa og gesti velkomna til þessa fundar, sem nú væri haldinn á Þingvöllum, þar sem félagið var stofnað fyrir 25 árum.

Þá flutti framkvæmdastjóri félagsins, Hákon Bjarnason, skýrslu félagsstjórnarinnar og drap á starfsemi félagsins undanfarið ár.

Einar G. E. Sæmundsen las upp endurskoðaða reikninga félagsins ásamt reikningum Landgræðslusjóðs. Reikningarnir voru samþykktir samhljóða.

Síðan hófust umræður og bornar voru fram tillögur, sem vísað var til allsherjarnefndar.

Stjórnarkjör.

Kosnir voru:

Formaður: Valtýr Stefánsson með 50 atkvæðum.

Varastjórnarnefndarmaður: Hákon Guðmundsson með 49 atkvæðum.

Endurskoðendur voru endurkjörnir þeir:

Kolbeinn Jóhannsson og Halldór Sigfússon.

Tillögur frá allsherjarnefnd:

I. tillaga:

Aðalfundur Skógræktarfélags Íslands haldinn á Þingvöllum 25.-26. júní 1955 ályktar að beina þeirri áskorun til landbúnaðarráðherra, að hann í samráði við Búnaðarfélag Íslands og Skógrækt ríkisins láti hefja athugun á innflutningi nytjagróðurs til Íslands frá ýmsum stöðum heims, þar sem gróðurskilyrði eru svipuð og hér. Mæli sú athugun með því, að slíkur innflutningur geti haft þýðingu til framtíðarnytja, verði hafizt handa um framkvæmdir.

Samþykkt samhljóða.

II. tillaga:

Fundurinn lítur svo á, að ekki megi dragast að hefja alhliða tilraunir í skógrækt hér á landi, og fyrir því beinir fundurinn þeirri áskorun til landbúnaðarráðherra, að hlutast til um að tekin verði upp sérstök fjárveiting til Skógræktar ríkisins í þessu skyni.

Samþykkt samhljóða.

III. tillaga:

Fundurinn telur æskilegt að Skógræktarfélag Íslands og héraðsskógræktarfélögin leiti samstarfs við Ferðafélag Íslands, önnur ferðafélög og ferða-

skrifstofur um að beina ferðum manna að þeim stöðum, sem sýna beztan árangur af skógræktarstarfsemiinni í landinu.

Samþykkt samhljóða.

IV. tillaga:

Fundurinn hvetur héraðsskógræktarfélögin til að efna til kynnisferða sín á milli, svo og að halda fjórðungsmót, þegar kostur er.

Samkvæmt óskum fundarmanna var tillagan borin upp í tvennu lagi. Fyrri hluti samþykktur samhljóða.

Síðari hluti samþykktur með 35 atkv. gegn 5 atkv.

V. tillaga:

Fundurinn telur nauðsynlegt, að deildir skógræktarfélaganna skili starfsskýrslum fyrir 1. desember ár hvert til stjórna skógræktarfélaganna, en þau skili starfsskýrslum til Skógræktarfélags Íslands eigi síðar en 15. febrúar að viðlögðum styrkmissi það ár, nema sérstakar ástæður hindri.

Samþykkt samhljóða.

VI. tillaga:

Fundurinn hvetur héraðsskógræktarfélögin til þess að taka ljósmyndir eða kvikmyndir af þeim stöðum, þar sem unnið er að skógrækt, svo að síðar megi gera samanburð á vexti og þroska trjágróðurs. Telur fundurinn æskilegt að hafa samvinnu um þetta við byggðasafnsnefndir einstakra héraða og áttahagafélaga.

Samþykkt samhljóða.

VII. tillaga:

Fundurinn telur eðlilegt, að smærri skógræktarfélögin sameinist öðrum héraðsskógræktarfélögum eftir því sem bezt hentar, miðað við staðhætti, og felur fundurinn stjórn félagsins að vinna að því í samráði við þau félög, sem hlut eiga að máli.

Samþykkt samhljóða.

VIII. tillaga:

Fundurinn skorar á póst- og símamálastjórnina að gefa út frímerki, sem minni á skógræktina í landinu.

Samþykkt samhljóða.

IX. tillaga:

Fundurinn þakkar Alþingi og ríkisstjórn þann stuðning, sem skógræktinni í landinu er veittur með fjárframlögum þeim, sem til hennar renna, samkvæmt ákvæðum 22. gr. fjárlaga fyrir árið 1955.

Samþykkt samhljóða.

X. tillaga:

Fundurinn samþykkir eftirfarandi tillögur stjórnar Landgræðslusjóðs um breytingar á skipulagsskrá Landgræðslusjóðs :

7. gr. Við greinina bætist ný málsgrein svohljóðandi:

Fé það, sem rennur í sjóðinn vegna ákvæða í lögum um álag á vindlinga, má nota á eftirfarandi hátt:

1. Allt að 15% má nota til útvegunar fræs og frækaupa.
2. Allt að 60% sem styrk til gróðrarstöðva í hlutfalli við framleiðslu þeirra, samkvæmt reglum, sem stjórn sjóðsins setur.
3. Allt að 10% í tilraunaskyni vegna gróðursetningar ýmissa trjátegunda.
4. Leggja má allt að 15% við höfuðstól sjóðsins, eða geyma til næsta árs, eftir því sem stjórn sjóðsins ákveður.
5. Verja má þeim hluta, sem getur í 3.-4. lið, á sama hátt og í 2. lið greinir, ef sjóðsstjórnin telur mikla nauðsyn á.

Samþykkt samhljóða.

XI. tillaga:

Fundurinn telur mikla annmarka vera á frumvarpi því til laga um náttúruvernd, sem lagt var fyrir Alþingi 1954, og að nauðsynlegt sé að taka það til endurskoðunar áður en það sé lagt fyrir Alþingi á ný og leggur fundurinn áherzlu á það, að fulltrúar tilnefndir af Skógræktarfélagi Íslands verði kvaddir til samstarfs um þá endurskoðun.

Samþykkt samhljóða.

XII. tillaga:

Fundurinn áréttar þá tillögu síðasta aðalfundar, að unnið verði að því marki að skógrækt verði tekin upp sem sérstök námsgrein í skólum landsins, til dæmis í sambandi við náttúrufræðikennslu. Jafnframt verði hlutazt til um það, að út verði gefið fræðslurit um skógræktarmál til afnota við kennslu í bænda- og unglingaskólum.

Samþykkt samhljóða.

Guttormur Pálsson, fyrrv. skógarvörður á Hallormsstað, var gerður að heiðursfélaga Skógræktarfélags Íslands, fyrir störf hans í þágu skógræktarinnar.

Hákon Bjarnason þakkaði H. J. Hólmjárn fyrir vel unnin störf í aldarfjórðung í þágu Skógræktarfélags Íslands og færði honum heiðursskjal og minningargjöf.

Ríkisstyrkur

til skógræktarféлага árið 1955.

Skógræktarfélag Akraness	kr. 5.000.00
- Árnesinga	- 28.000.00
- Austur-Húnvetninga.....	- 5.000.00
Austurlands	- 12.500.00
- Austur-Skaftfellinga	- 3.000.00
Skógræktarfélagið Björk	- 600.00
Skógræktarfélag Borgarfjarðar	- 30.000.00
- Dalasýslu	- 5.000.00
- Eyfirðinga	- 42.000.00
- Hafnarfjarðar	- 6.500.00
- Heiðsynninga	- 1.100.00
- Ísafjarðar	- 2.000.00
- Mýrdælinga	- 5.000.00
Skógræktarfélagið Mörk	- 7.000.00
Skógræktarfélag Neskaupstaðar	- 3.300.00
- Norður-Þingeyinga	- 1.700.00
- Rangæinga	- 4.500.00
- Reykjavíkur	- 47.000.00
- Seyðisfjarðar	- 1.500.00
- Siglufjarðar	- 2.700.00
- Skagafjarðar	- 16.000.00
- Strandasýslu	- 1.600.00
- Stykkishólms	- 3.300.00
- Suðurnesja	- 2.300.00
- Suður-Þingeyinga	- 32.000.00
- Svarfdæla	- 1.800.00
- Vestur-Barðstrendinga	- 4.000.00
- Vestur-Ísfirðinga	- 3.600.00
- Íslands	- 47.000.00

Alls kr. 325.000.00

Skýrslur skógræktarfélaganna

árið 1955.

Skógræktarfélag Akraness.

Stjórn félagsins: Guðmundur Jónsson formaður, Jón M. Guðjónsson ritari, Lárus Árnason gjaldkeri, Sveinbjörn Oddsson og Hálf dán Sveinsson. Tala félaga 245.

Gróðursett var: 1450 birki, 550 lerki og 800 gulvíðisgræðlingar. Til skjólbelta 900 rauðgreni, 280 sitkagreni og 500 skógarfurur. Alls 4480 plöntur. Afhentar voru til félagsmanna 175 garðplöntur. Haldinn var á árinu aðalfundur og 3 stjórnarfundir.

Í sjóði f. f. ári kr. 2817,60. Tekjur á árinu kr. 7205,00. Gjöld á árinu kr. 7797,07. Í sjóði kr. 2225,53. Hrein eign kr. 11104,88.

Skógræktarfélag Árnesinga.

Stjórn félagsins: Ónafngreind.

Tala félaga 1097.

Gróðursettar voru á vegum 16 félagsdeilda 52178 plöntur, sem skiptast þannig eftir tegundum: 15503 skógarfura, 9490 rauðgreni, 3662 sitkagreni, 800 birki, 7000 lerki, 500 hvítgreni, 415 ösp og 2858 garðplöntur ýmissa tegunda.

Ekki tilgreint um fundarhöld aðalfélagsins. Vantar rekstursreikning félagsins og sumra deilda þess.

Skógræktarfélag Austur-Húnavetninga.

Stjórn félagsins: Páll Jónsson formaður, Sigurlaug Helgadóttir ritari, Jón S. Pálmason gjaldkeri, Ágúst B. Jónsson. Tala félaga 141.

Keyptar voru og gróðursettar á vegum félagsins 5850 plöntur, sem skiptast þannig eftir tegundum: 4640 birki, 150 skógarfura, 110 lerki, 100 sitkagreni, 100 bergfura og 750 rauðgreni. Þar af keypti skógræktardeild Húnavetningafélagsins í Reykjavík 1100 plöntur, sem gróðursettar voru í Þórdísarlund. - Plöntuuppeldi var nokkuð á Blöndudalshólum, og hefir verið sáð þar nokkru af birki-, greni- og furufræi.

Komið var upp 1 ha. girðingu í Blöndudalshólum og gróðursett þar nokkuð af birki, greni og lerki. Gert var við girðingar í Ás-, Höfðakaupstaðar og Blönduósdeildum. Áshreppsdeild félagsins hefur ákveðið að girða á

næsta vori 5 ha. lands í Hofslandi í Vatnsdal, sem henni hefur verið gefið með því skilyrði, að þar verði ræktaður í framtíðinni nytjaskógur.

Haldinn var 1 stjórnarfundur.

Í sjóði f. f. ári kr. 6236,52. Tekjur á árinu kr. 6111,82. Gjöld á árinu kr. 4710,50. Í sjóði kr. 7637,84. Hrein eign kr. 8437,84.

Skógræktarfélag Austurlands.

Stjórn félagsins: Guttormur Pálsson formaður, Þórarinn Þórarinsson ritari og Sigurður Blöndal gjaldkeri. - Tala félaga 408.

Keyptar voru alls 9634 skógarplöntur, sem síðar voru seldar félagsdeildum og einstaklingum. Skiptast skógarplönturnar í eftirtaldar tegundir: 1460 birki, 3270 skógarfura, 1514 rauðgreni. 3375 lerki og 15 sitkagreni. Skógarplöntur, sem seldar voru á félagssvæðinu, voru greiddar niður um helming andvirðis.

Auk þessa voru seldar garðplöntur ýmissa tegunda.

Keyptar voru 50 rúllur af girðingarneti, sem seldar voru einstaklingum á félagssvæðinu. Áformað er að endurgirða Eyjólfsstaðaskóg og nýjar girðingar eru ráðgerðar á Reyðarfirði, í Breiðdal og á Ljósstöðum í Vopnafirði.

Á árinu var haldinn einn aðalfundur og 3 stjórnarfundir.

Efnahagsreikning vantar.

Skógræktarfélagið Björk.

Stjórn: Sigurður Elíasson, Jens Guðmundsson og Garðar Halldórsson.
Tala félaga 25.

Gróðursett var: 600 skógarfura, 80 rauðgreni og 30 garðplöntur, Alaskaösp og þingvíðir.

Ekkert hefur ennþá verið afhent úr græðireitunum á Kinnarstöðum og Miðhúsum, en væntanlega mun svo verða á næsta ári.

Gert var við girðingu í Barmahlíð.

Haldinn var einn fundur á árinu.

Í sjóði f. f. ári kr. 5649,59. Tekjur á árinu kr. 1256,43. Gjöld á árinu kr. 597,03. Í sjóði kr. 6307,99. Hrein eign kr. 9367,99.

Skógræktarfélag Borgfirðinga.

Stjórn: Haukur Jörundsson formaður, Daníel Kristjánsson gjaldkeri og framkv.stjóri félagsins, Magnús Jónsson ritari, Guðmundur Jónsson og Benedikt Guðlaugsson. - Tala félaga: Vantar.

Gróðursettar voru í héraðinu á vegum félagssamtaka og félagsdeilda skógræktarfélagsins 58270 plöntur, þar af 55000 barrviðarplöntur, mest skógarfura.

Skógræktarfélagið afhenti ýmsum deildum félagsins endurgjaldslaust 5000 plöntur til gróðursetningar.

Aðalstarf skógræktarfélagsins var starfræksla græðireitsins í Norðtunguskógi. Sáð var í græðireitinn eftirgreindum trjategundum: Lerki í 14 fermetra, sitkagreni í 75 fermetra, skógarfuru í 15 fermetra, birki í 45 fermetra og rauðgreni í 21 fermetra. Samtals 170 fermetra, þar af 53 ferm. undir gleri.

Í reitinn var dreifsett: 550 skógarfura, 4500 sitkagreni, 29000 rauðgreni og 700 birkiplöntur.

Alls er nú unnið land undir sáðbeðum og dreifplöntum um 1200 ferm. Vönduð verkfærageymsla var byggð við græðireitinn.

Girtir voru 3 ha. lands að Lundi í Lundarreykjadal og gróðursett í þá girðingu á annað þúsund plöntur.

Leiðbeiningarstarfsemi félagsins á árinu var all-viðtæk. Sérstök áherzla var lögð á leiðbeiningu við gróðursetningu,

Á aðalfundi félagsins s.l. ár flutti Hákon Bjarnason skógræktarstjóri erindi og sýndi kvikmyndir.

Nokkrir stjórnar- og deildarfundir voru haldnir á árinu.

Í sjóði f. f. ári kr. 10898,50. Tekjur á árinu kr. 73350,17. Gjöld á árinu kr. 65586,08. Í sjóði kr. 18662,59. Hrein eign kr. 47550,57.

Skógræktarfélag Eyfirðinga.

Stjórn félagsins: Guðmundur K. Pétursson formaður, Ármann Dalmannsson, Björn Þórðarson, sr. Benjamín Kristjánsson, Helgi Eiríksson, sr. Sigurður Stefánsson og Þorsteinn Davíðsson.

Tala félaga 602 og tala aukafélaga með lágu árgj. 136.

Gróðursett var í girðingar félagsins: Í Vaðlaskóg 5000 skógarfura og 1000 síb. lerki, á Kjarnalandi 150 birki, 2175 skógarfura og á Miðhálsstaði 300 birki, 4400 skógarfura, 50 síb. lerki og 550 hvítgreni. Á vegum félagsdeilda var gróðursett: 15660 birki, 5965 skógarfura, 5070 síb. lerki, 310 rauðgreni og 300 sitkagreni.

Hjá einstaklingum og í minningarreiti voru gróðursettar 6112 plöntur ýmissa tegunda.

Alls voru því gróðursettar á vegum félagsins á s.l. ári 46742 plöntur. Afhentar voru 1264 garðplöntur úr græðireitum félagsins.

Í græðireit félagsins voru dreifsettar 50082 plöntur: 12197 birki, 24970 greni, 12432 skógarfura og 483 reynir.

Sáð var 1 kg af birkifræi í ca. 200 ferm. að Botni í Hrafnagilshreppi. Byrjað var á 5,2 ha og 1 km langri félagsgirðingu hjá Skógræktarfélagi Skriðuhrepps. Girðingin er í landi Skriðu í Hörgárdal.

Haldinn var aðalfundur og 4 stjórnarfundir á árinu.

Í sjóði f. f. ári kr. 45729,64. Tekjur á árinu kr. 133650,23. Gjöld á árinu kr. 139853,92. Í sjóði kr. 45729,64. Hrein eign kr. 103455,27.

Skógræktarfélag Hafnarfjarðar.

Stjórn félagsins: Jón G. Vigfússon formaður, Jón Magnússon gjaldkeri,

Páll V. Danielsson ritari, Ingvar Gunnarsson, Pálmi Ágústsson, Ólafur Vilhjálmsson og Kristján Símonarson.

Tala félaga 440.

Gróðursettar voru 8100 plöntur í girðingu félagsins í Gráhelluhrauni: 1500 birki, 3000 skógarfura, 1800 rauðgreni, 1200 lerki og 600 sitkagreni.

Endurnýjuð var girðing um græðireitinn í Undirhlíðum.

Haldinn var einn aðalfundur á árinu og fjölmargir stjórnarfundir.

Í sjóði f. f. ári kr. 59682,41. Tekjur á árinu kr. 28613,02. Gjöld á árinu kr. 37280,12. Í sjóði kr. 51015,31. Hrein eign kr. 130764,43.

Skógræktarfélag Heiðsynninga.

Stjórn félagsins: Þórður Gíslason formaður, Gunnar Guðbjartsson gjaldkeri, Páll Pálsson ritari, Kristján Guðbjartsson og Þorsteinn Jónsson.

Tala félaga 85.

Félagið hefur fengið útmælt skóglendi til friðunar í Hofsstaðalandi. Landið skal girðast 1600 m langri girðingu.

Haldnir voru á árinu aðalfundur og 2 stjórnarfundir.

Í sjóði f. f. ári kr. 3830,00. Tekjur á árinu kr. 2350,00. Gjöld á árinu kr. 2510,00. Í sjóði kr. 3670,00. Hrein eign kr. 5670,00.

Skógræktarfélag Ísfirðinga.

Stjórn félagsins: Ónafngreind.

Tala félaga 275.

Gróðursettar voru 1640 lerkiplöntur í Tungudal. Félagið hefur um 50000 plöntur í uppeldi í græðireitnum á Kornustöðum í Tungudal. Tekið var til ræktunar nýtt land, 2000 ferm., til viðbótar græðireitnum í Tungudal. Var landið girt og undirbúið til ræktunar. Áhaldahús var byggt og keyptur garðtraktor.

Í sjóði f. f. ári kr. 9467,73. Tekjur á árinu kr. 43453,85. Gjöld á árinu kr. 47244,02. Í sjóði kr. 5677,56. Hrein eign kr. 67645,56.

Skógræktarfélag Mýrdælinga.

Stjórn félagsins: Erlingur Sigurðsson formaður, Einar H. Einarsson ritari, Páll Tómasson gjaldkeri, Gunnar Stefánsson, Gunnsteinn Ársælsson, Ástríður Stefánsdóttir og Matthildur Gottsveinsdóttir.

Tala félaga 202.

Gróðursett var: Í Gjögirgirðingu 2000 sitkagreni og 250 birki, í Heiðardal 1000 rauðgreni, 500 birki og í Vík 1000 sitkagreni og 250 birki. Alls 5000 plöntur.

Afhentar voru til einstaklinga 400 garðplöntur ýmissa tegunda. Bætt var 20 m við Víkurgirðingu.

Á árinu voru haldnir aðalfundur og 3 stjórnarfundir.

Í sjóði f. f. ári kr. 4559,59. Tekjur á árinu kr. 16795,98. Gjöld á árinu kr. 16646,42. Í sjóði kr. 4709,05. Hrein eign kr. 33810,94.

Skógræktarfélag Mosfellshrepps.

Stjórn félagsins: Guðjón Hjartarson, Freyja Norðdahl, Valgerður Guðmundsdóttir, Helga Magnúsdóttir og Jól Jólsson.

Tala félaga 86.

Gróðursett var í Hlégarði 1640 plöntur, sem skiptast þannig eftir tegundum: 265 birki, 100 lerkí, 280 sitkagreni, 400 bergfura, 100 reynir, 150 Alaskaösp, 155 þingviðir, 50 ribs og 140 sólber.

Stofnfundur var haldinn þann 20. maí.

Tekjur á árinu kr. 16566,67. Gjöld á árinu kr. 9120,00. Í sjóði kr. 7446,67.

Skógræktarfélagið Mörk.

Stjórn félagsins: Siggeir Björnsson formaður, Sumarliði Björnsson gjaldkeri, Markús Runólfsson, Úlfur Ragnarsson og Gísli Vigfússon.

Tala félaga: Vantar.

Gróðursett var: Í Hótsdal 2000 rauðgreni, í Leiðvallagirðingu 2000 skógarfura, 200 sitkagreni og 50 aspir. Alls 4250 plöntur.

Haldinn var aðalfundur.

Tekjur kr. 7960,00. Gjöld á árinu kr. 7960,00. Hrein eign kr. 15220,83.

Skógræktarfélag Neskaupstaðar.

Stjórn félagsins: Sigdór V. Brekkan formaður, Gunnar Ólafsson ritari, Eyþór Þórðarson gjaldkeri, Oddur H. Sigurjónsson og Ingi S. Sigmundsson.

Tala félaga 112.

Gróðursett var í girðingu félagsins í Neskaupstað: 3500 birki, 1950 skógarfura, 1800 rauðgreni, 1800 lerkí, 60 Alaskaösp og 90 sitkagreni. Samtals 10550 plöntur.

Félagið afhenti einstaklingum 1180 garðplöntur. Haldinn var á árinu aðalfundur og 4 stjórnarfundir.

Í sjóði f. f. ári kr. 10026,82. Tekjur á árinu kr. 11107,82. Gjöld á árinu kr. 11963,62. Hrein eign kr. 38249,29.

Skógræktarfélag N.-Þingeyinga.

Stjórn félagsins: Halldór Sigurðsson, Erlingur Jóhannsson og Theódór Gunnlaugsson.

Tala félaga 123.

Gróðursett var: Í Ásbyrgi 1000 skógarfura, 800 rauðgreni og 500 lerkí, í Lund 300 skógarfura, 300 lerkí og 50 rauðgreni, í Presthólahreun 775 birki, 100 skógarfura, 100 rauðgreni og 275 lerkí. Samtals 4200 plöntur.

Félagið afhenti einstaklingum 300 garðplöntur. Einn fundur var haldinn á árinu.

Í sjóði f. f. ári kr. 8000,00. Tekjur á árinu kr. 2900,00. Gjöld á árinu kr. 3525,00. Í sjóði kr. 7375,00. Hrein eign kr. 7375,00.

Skógræktarfélag Rangæinga.

Stjórn félagsins: Ólafur Bergsteinsson, Garðar Jónsson, Jón Jóhannesson, Árni Sæmundsson og Klemenzt Kristjánsson.

Tala félaga 430.

Skýrslan að öðru leyti ófullnægjandi.

Skógræktarfélag Reykjavíkur.

Stjórn félagsins: Guðmundur Marteinsson formaður, Ingólfur Davíðsson ritari, Jón Loftsson gjaldkeri, Helgi Tómasson og Sveinbjörn Jónsson.

Tala félaga 1612.

Gróðursettar voru í Heiðmörk 101800 trjáplöntur af þessum tegundum: 15275 birki, 16200 skógarfura, 5900 rauðgreni, 5300 lerki, 20200 sitkagreni, 5275 hvítgreni, 32650 bergfura og 1000 fjallafura. Við Rauðavatn voru gróðursett 500 stikagreni og í Fossvogsstöðinni (skjólbelti) 3000 plöntur. Alls var því plantað á vegum félagsins 105300 plöntum.

Í Fossvogsstöðina var sáð: Birki (Bæjarstaður) í 157 m², brodd- og blágreni í 99,5 m², hvítgreni í 36 m², sitka- og hvítgreni (bastaður) í 36 m², rauðgreni í 80 m², sitkagreni í 240 m², rússalerki í 36 m², gráfuru í 20 m², broddfuru í 40 m², kontortafuru í 5 m², skógarfuru í 94,5 m², hvítþin í 20 m², fjallapöll í 20 m², marþöll í 20 m² og elri í 33 m².

Auk þessa var sáð smásýnishornum 15 tegunda í 105 m².

Tegundafjöldi alls 24. Sáning alls í 996 m².

Dreifsett var: 12815 birki, 6624 blágreni, 22712 broddgreni, 164592 rauðgreni, 132439 sitkagreni, 7272 bergfura, 6384 kontortafura og 43854 skógarfura. Auk þess voru dreifsettir 21848 græðlingar ýmissa tegunda. Dreifsettar voru því alls 486804 plöntur. Afhent var úr græðireitnum: 19701 birki, 56200 barviðarplöntur, 43926 aðrar plöntur. Samtals 129827 plöntur.

Félagið sá um sölu og dreifingu á trjáplöntum fyrir Skógrækt ríkisins í Reykjavík og nágrenni.

Haldnir voru aðalfundur, skemmtifundur og 6 stjórnarfundir.

Tekjur á árinu kr. 531.275,45. Gjöld kr. 530.797,99. Reksturshagnaður kr. 477,46. Hrein eign kr. 199.762,83.

Skógræktarfélag Seyðisfjarðar.

Stjórn félagsins: Margrét Friðriksdóttir formaður, Gunnlaugur Jónasson ritari, Brynhildur Haraldsdóttir gjaldkeri, Sigrún Einarsdóttir og séra Erlendur Sigmundsson.

Tala félaga 71.

Bæjarbúum seldar 160 trjáplöntur.

Ekkert var gróðursett í skóglendi félagsins í Fögruhlíð.

Girðingu félagsins í Fögruhlíð haldið við. Unnið í græðireit félagsins eins og undanfarin ár. Byrjað á girðingu fyrir nýjan græðireit, sem liggja á við Seyðisfjarðarkaupstað.

Þar eð hlé er nú um sinn á gróðursetningu í skóglendi félagsins í Fagradal, hefur félagið snúið sér að því að koma upp skrudgarði í Seyðisfjarðarkaupstað. Byrjað var á girðingu fyrir fyrirhugaðan skrudgarð síðastliðið haust.

Haldinn var aðalfundur og 4 stjórnarfundir .

Í sjóði f. f. ári kr. 1572,53. Tekjur á árinu kr. 7692,00. Gjöld á árinu kr. 7976,61. Í sjóði 1287,92. Hrein eign kr. 5633,07.

Skógræktarfélag Siglufjarðar.

Stjórn félagsins: Jóhann Þorvaldsson formaður, Kjartan Bjarnason gjaldkeri, Gunnar Jóhannsson ritari, Hlöðver Sigurðsson og Guðmundur Jónsson.

Tala félaga 82.

Gróðursett var í landi félagsins við Skarðdal og austan Fjarðarár við Hólstún: 1500 birki, 2000 fura, 1000 lerki, 1200 rauðgreni og 500 hvítgreni. Samtals 6200 plöntur.

Seldar voru á vegum félagsins 595 garðplöntur ýmissa tegunda.

Unnið var nokkuð að viðhaldi og endurbótum girðinga. Nokkur framræsla fór fram á hluta af landi til viðbótar því, sem fyrir er.

Haldinn var aðalfundur og 2 stjórnarfundir.

Í sjóði f.f. ári kr. 14919,98. Tekjur á árinu kr. 13617,93. Gjöld á árinu kr. 12946,06. Í sjóði kr. 15591,85. Hrein eign kr. 20191,85.

Skógræktarfélag Skagfirðinga.

Stjórn félagsins: Ólafur Sigurðsson formaður, Haukur Hafstað ritari, Sigurður Jónsson gjaldkeri, sr. Gunnar Gíslason og Ole Bang.

Tala félaga 393.

Á vegum félagsins voru gróðursettar 37056 plöntur, sem skiptast þannig eftir tegundum: 24100 birki, 2700 skógarfura, 5375 sitkagreni, 350 lerki, 3225 blágreni og 350 rauðgreni.

Félagið afhenti til einstaklinga og félagsdeilda 1356 garðplöntur. Sád var lítillhátar í reiti hjá einstaklingum.

Afhentar voru 600 birkiplöntur úr reit félagsins í Viðvík í Viðvíkursveit. Tveggja hektara skógræktargirðing, 600 m löng, var sett upp að Páfastöðum í Staðarhreppi.

Unnið var að viðgerðum á eldri girðingum félagsins í Seyludeild, Sauðárkróksdeild og Akrahreppsdeild.

Haldinn var aðalfundur og nokkrir stjórnarfundir á árinu.

Í sjóði f. f. ári kr. 721,09. Tekjur á árinu kr. 27156,53. Gjöld á árinu kr. 27781,00. Í sjóði kr. 96,62. Hrein eign kr. 23469,62.

Skógræktarfélag Strandasýslu.

Stjórn félagsins: Benedikt Grímsson formaður, Stefán Pálsson, Friðjón Sigurðsson, Rósa Kristmundsdóttir og Ragnheiður Árnadóttir.

Tala félaga 124.

Gróðursett var í girðingum félagsdeilda 2700 plöntur, sem skiptast þannig eftir tegundum: 100 lerki, 150 sitkagreni, 1000 birki, 1000 skógarfura og 450 rauðgreni.

Haldinn var aðalfundur og 2 stjórnarfundir á árinu.

Í sjóði f. f. ári kr. 9518,65. Tekjur á árinu kr. 4757,68. Gjöld á árinu kr. 3985,00. Í sjóði kr. 10491,33. Hrein eign kr. 10491,33.

Skógræktarfélag Stykkishólms og nágrennis.

Stjórn félagsins: Guðmundur J. Bjarnason formaður, Bjarni Lárusson gjaldkeri og C. Zimsen ritari.

Tala félaga 50.

Í Sauraskóg var gróðursett: 3950 skógarfura, 925 rauðgreni, 1075 sitkagreni og 930 lerki. Samtals 6880 plöntur. Í sambandi við gróðursetningu var framkvæmd grisjun í skóginum.

Félagið afhenti 100 garðplöntur úr græðireit félagsins við Stykkishólm. Til viðbótar við Stykkishólmsreitinn var plægður 1000 m² mýrarblettur.

Kostnaður við verkið var gefinn af Ræktunarsambandi Snæfells- og Hnappadalssýslu.

Haldinn var aðalfundur og 4 stjórnarfundir.

Í sjóði f. f. ári kr. 18134,84. Tekjur á árinu kr. 10431,86. Gjöld á árinu kr. 18007,08. Í sjóði kr. 10559,62. Hrein eign kr. 30747,76.

Skógræktarfélag Suðurnesja.

Stjórn félagsins: Ónafngreind.

Tala félaga 274.

Gróðursett var á vegum félagsins: 100 gulvíðir, 80 ösp, 685 birki, 110 lerki, 750 sitkagreni, 260 Alaskaösp, 810 skógarfura og 100 þingvíðir. Samtals 3615 plöntur.

Útvegað var 15-17 ha skógræktarsvæði fyrir félagið, sunnan skógræktarsvæðisins við „Háa-Bjalla“.

Girt var 1 ha skógræktarsvæði Skógræktarfélags Keflavíkur, girðingarlengd 500 m.

Haldinn var aðalfundur, 2 stjórnarfundir og stofnfundur 4 deilda. Deildirnar eru: Skógræktarfélag Keflavíkur, Skógræktarfélag „Háa-Bjalla“, Skógræktarfélag Gerðaskóla og skógræktarfélag Skógfells.

Í sjóði f. f. ári kr. 12096,86. Tekjur á árinu kr. 1056,63. Gjöld á árinu kr. 9679,79. Í sjóði kr. 12972,70. Hrein eign kr. 18989,50.

Skógræktarfélag Svarfdæla.

Stjórn félagsins: Aðalsteinn Óskarsson formaður, Sigurður Jóhannesson ritari, Óskar Júlíusson, Friðrika Ármannsdóttir og Halldór Jóhannesson.

Tala félaga 76.

Gróðursettar voru alls í reiti félagsins, á Steindyrámóum og í Króksstaðarhálsi, 2000 plöntur, birki, fura, sirkagreni, rauðgreni og ösp.

Afhentar voru einstaklingum til gróðursetningar 1205 plöntur af ýmsum tegundum.

Haldinn var aðalfundur og 3 stjórnarfundir.

Í sjóði f. f. ári kr. 366,00. Tekjur á árinu kr. 9246,00. Gjöld á árinu kr. 9612,00. Í sjóði kr. 0,00. Hrein eign kr. 15500,00.

Skógræktarfélag Suður-Þingeyinga.

Stjórn félagsins: Tryggvi Sigtryggsson formaður, Þórólfur Guðnason ritari, Jón Sigurðsson og Jóhannes Árnason.

Tala félaga 479.

Félagið og deildir þess keyptu og sáu um gróðursetningu á: 17040 birki, 19498 skógarfura, 7725 lerki, 8340 rauðgreni, 858 hvítgreni og 402 Alaskaösp. Samtals 53863 plöntur.

Auk þess voru gróðursettar, að tilhlutan skógarvarðarins á Vöglum, 3030 plöntur ýmissa tegunda í Hríflu og, á vegum Sig. O. Björnssonar, 4000 skógarfurur í Sellandi.

Nýjar skógræktargirðingar voru settar upp við: Árból í Aðaldal 110 m og 750 m², Aðalból í Aðaldal 140 m og 2030 m², Yztafell í Kinn 630 m og 19540 m² og Úlfsbæ í Bárðardal 440 m og 11900 m². Samtals 1320 m og 3,4 hektarar.

Haldinn var aðalfundur, 2 stjórnarfundir og fjölmargir deildarfundir.

Í sjóði f. f. ári kr. 31151,62. Tekjur á árinu kr. 37987,50. Gjöld á árinu kr. 22740,00. Í sjóði kr. 46399,12. Hrein eign kr. 46399,12.

Skógræktarfélag V.-Isafjarðarsýslu.

Stjórn félagsins: Björn Guðmundsson, Þorvaldur Zófaniásson og Guðmundur I. Kristjánsson.

Tala félaga 98.

Gróðursett var á vegum félagsins: 870 lerki, 910 rauðgreni, 1500 skógarfura og 350 birki. Samtals 3630 plöntur.

Aðalfundur félagsins féll niður.

Verið er að stofna deildir í hreppsfélögunum.

Í sjóði f. f. ári kr. 420,00. Tekjur á árinu kr. 5320,00. Gjöld á árinu kr. 4254,18. Í sjóði kr. 1485,82. Hrein eign kr. 6934,57.

Aðalfundur

Skógræktarfélags Íslands 1956

haldinn að Reykjahlíð við Mývatn, 30. júní til 1. júlí.

ÚTDRÁTTUR ÚR FUNDARGERÐ.

Laugardaginn 30. júní var aðalfundur Skógræktarfélags Íslands settur að Reykjahlíð. Fundinn setti varameðstjórnandi félagsins, Hákon Guðmundsson, þar sem formaður félagsins, Valtýr Stefánsson, gat ekki sótt fundinn sökum vanheilsu.

Til fundarritara voru tilnefndir: Steindór Steindórsson, Sigurður Blöndal og Jón Jósep Jóhannesson.

Lögð var fram svohljóðandi dagskrá:

Laugardagur 30. júní:

- Kl. 9: Fundur settur. Skýrsla stjórnar. Reikningar félagsins lagðir fram til samþykktar. Reikningar Landgræðslusjóðs 1955 lesnir upp. Lagðar fram tillögur og kosið í nefndir.
- 12: Hádegisverður.
- 13: Framhald fundar. Einar G. E. Sæmundsen flytur erindi um skjól-beltaræktun í Danmörku og sýnir myndir þaðan. Skýrslur héraðsfélaganna lagðar fram.
- 16: Kaffihlé.
- 16,30: Farið að Höfða og í Dimmuborgir.
- 19,30: Kvöldverður.
- 21: Kvöldvaka.

Sunnudagur 1. júlí:

- Kl. 8,30: Morgunverður.
- 9: Framhald fundar. Nefndir skila tillögum, umræður og atkvæðagreiðsla.
- 11,30: Stjórnarkjör.
- 12: Hádegisverður.
- 14: Skoðuð skógræktarsvæði.
- 18: Kvöldverður í boði Skógræktarfélags Þingeyinga. Fundarslit.

Fundinn sóttu þessir fulltrúar:**Skógræktarfélag Akraness:** Guðmundur Björnsson.**Skógræktarfélag Austur-Húnavetninga:** Páll Jónsson skólastjóri.**Skógræktarfélag Austurlands:** Guttormur Pálsson, fyrrv. skógarvörður, Þórarinn Þórarinsson skólastjóri, Sigurður Blöndal skógarvörður, Gísli Helgason bóndi.**Skógræktarfélag Borgfirðinga:** Daníel Kristjánsson skógarvörður, Guðmundur Jónsson bóndi.**Skógræktarfélag Eyfirðinga:** Ármann Dalmannsson skógarvörður, Guðmundur Karl Pétursson yfirlæknir, Sigurður O. Björnsson prentsmiðjueigandi, Steindór Steindórsson yfirkennari, Helgi Eiríksson bóndi.**Skógræktarfélag Hafnarfjarðar:** Ingvar Gunnarsson, Pálmi Ágústsson, Ólafur Vilhjálmsson, Kristinn J. Magnússon, Stefán Sigurðsson.**Skógræktarfélag Mosfells sveitar:** Ólafur Þórðarson, Valgerður Guðmundsdóttir.**Skógræktarfélag Neskaupstaðar:** Eyþór Þórðarson.**Skógræktarfélag Norður-Þingeyinga:** Helgi Hjartarson, Erlingur Jóhannsson.**Skógræktarfélag Rangæinga:** Klemenz Kr. Kristjánsson tilraunastjóri, Jón Jósep Jóhannesson kennari.**Skógræktarfélag Reykjavíkur:** Guðmundur Marteinnsson verkfræðingur, Jón Loftsson stórkaupmaður, Hákon Guðmundsson hestaréttaritari, Aðalheiður Þorkelsdóttir, Egill Hallgrímsson, Guðbrandur Magnússon, Guðrún Einarsdóttir Sæmundsen, Kristján Jakobsson, Björn Vilhjálmsson garðyrkjum., Jón Helgason kaupmaður.**Skógræktarfélag Siglufjarðar:** Gunnar Jóhannsson.**Skógræktarfélag Suðurnesja:** Siguringi E. Hjörleifsson.**Skógræktarfélag Skagfirðinga:** Ólafur Sigurðsson bóndi, Sigurður Jónasson skógarvörður.**Skógræktarfélag Suður-Þingeyinga:** Ketill Indriðason bóndi, Tryggvi Sigtryggsson bóndi, Jón Sigurðsson bóndi, Þórir Friðgeirsson, Jóhannes Sigfinnsson.**Skógræktarfélag Stykkishólms:** Chr. Zimsen lyfsali.**Skógræktarfélag Vestur-Barðstrenginga:** Guðmundur Sveinsson bóndi.**Úr stjórn Skógræktarfélags Íslands:**

H. J. Hólmjárn bóndi, Vatnsleysu, Einar G. E. Sæmundsen skógarvörður, Reykjavík, Hákon Guðmundsson hestaréttaritari, Reykjavík, og Hákon Bjarnason skógræktarstjóri, Reykjavík.

Gestir fundarins:

Sigrún Sigþórsdóttir, Kristbjörg Dúadóttir, Kristín Árnadóttir, Sigrún Baldvinsdóttir, Matthildur Kjartansdóttir, Elín Pálsdóttir, Sigríður Sæmundsen, Ólöf Árnadóttir, Birna Ketilsdóttir, Magnea Einarsdóttir, Jóhanna Friðriksdóttir, A. F. Kofoed-Hansen fyrrv. skógræktarstjóri,

Jón B. Jónsson, Gísli Árnason bóndi, Loftur Guttormsson, Haraldur Þórarinnsson, Guðmundur Lárusson, Brynjar Skarphéðinsson verkstjóri, Vöglum, Ísleifur Sumarliðason skógarvörður, Vöglum, Snorri Sigurðsson skógfræðingur, Haukur Ragnarsson skógfræðingur og Baldur Þorsteinsson skógfræðingur.

Hákon Bjarnason skógræktarstjóri flutti skýrslu um störf félagsins og framtíðarhorfur í skógræktarmálum. Lagði hann ríka áherzlu á nauðsyn tilrauna- og leiðbeiningastarfsemi innan skógræktarinnar. Þá skýrði skógræktarstjóri frá afgreiðslu tillagna frá síðasta fundi.

Gjaldkeri félagsins, Einar G. E. Sæmundsen, lagði fram reikninga félagsins, reikninga Landgræðslusjóðs og annarra þeirra sjóða, sem í vörzlu félagsins eru.

Reikningar voru endurskoðaðir og samþykktir samhljóða.

Því næst hófust umræður um skýrslur félagsins og bornar voru fram tillögur, sem vísað var til allsherjarnefndar. Lagði allsherjarnefnd fram eftirfarandi tillögur:

I. tillaga:

Aðalfundur Skógræktarfélags Íslands haldinn að Reykjavíð 30. júní-1. júlí 1956 ítrekar þá samþykkt síðasta aðalfundar, að ekki megi dragast að hefja tilraunir í skógrækt hér á landi og skorar því á landbúnaðarráðherra að hlutast til um að tekin verði upp fjárveiting til Skógræktar ríkisins til skógræktartilrauna.

Samþykkt samhljóða.

II. tillaga:

Aðalfundur Skógræktarfélags Íslands 1956 telur tímabært með tilliti til þeirra tilrauna, sem þegar hafa verið gerðar, og þeirrar reynslu, sem hefur fengizt, að hefja tilraunir í hverjum landsfjórðungi með skjólbeltaræktun í sambandi við garðrækt, komrækt og túnrækt og ályktar að fela stjórn Skógræktarfélags Íslands að hafa forgöngu um það í samráði við Skógrækt ríkisins, tilraunaráð ríkisins í jarðrækt, Sandgræðslu ríkisins og Búnaðarfélag Íslands. Ennfremur telur fundurinn að vinna beri að því, að skjólbelti verði tekin undir II. kafla jarðræktarlaganna, sem styrkhæfar jarðabætur, enda séu þau gerð samkvæmt fyrimælum Skógræktar ríkisins.

Samþykkt samhljóða.

III. tillaga:

Aðalfundur Skógræktarfélags Íslands 1956 heimilar stjórn félagsins að ráða fastan starfsmann til leiðbeiningastarfa fyrir héraðsskógræktarfélögin, og felur henni jafnframt að vinna að því, að ríkið greiði helming launa hans eins og jarðræktarráðunautar búnaðarsambandanna.

Samþykkt samhljóða.

IV. tillaga:

Aðalfundur Skógræktarfélags Íslands 1956 mælir eindregið með, í sambandi við bréf fræðslumálastjóra til skógræktarstjóra, dags. 19. des. 1955, að veitt verði á 14. gr. fjárlaga sérstök fjárupphæð til munnlegrar og verklegrar fræðslu um skógrækt í framhaldsskólum og búnaðarskólum landsins, er framkvæmd verði samkvæmt fyrirætlunum Skógræktar ríkisins.

Samþykkt samhljóða.

V. tillaga:

Aðalfundur Skógræktarfélags Íslands 1956 væntir þess, að Vegagerð ríkisins láti ganga vel frá öllum jarðsárum, sem myndast vegna vegagerðar og malartöku, og sjái um að græða flög, sem verða vegna vegagerðar.

Samþykkt samhljóða.

VI. tillaga:

Aðalfundur Skógræktarfélags Íslands 1956 ítrekar fyrri samþykktir sínar til héraðsskógræktarfélaganna, um að fá til umráða sem stærst og samfelldust svæði til skógræktar í hverju héraði.

Samþykkt samhljóða.

VII. tillaga:

Aðalfundur Skógræktarfélags Íslands 1956 felur stjórn félagsins að vinna að því, að hverri plöntusendingu frá gróðrarstöðvunum fylgi miðar með leiðbeiningum um meðferð plantnanna og gróðursetningu. Ennfremur að gefa héraðsskógræktarfélögum og skólum kost á litskuggamyndum til kennslu á réttum aðferðum við gróðursetningu o. fl.

Samþykkt samhljóða.

VIII. tillaga:

Fundurinn telur það varhugavert að gróðursetja birki á bersvæði úr fræbeðum. Beinir hann því til héraðsskógræktarfélaganna, hvort þau geti ekki keypt 2-3 ára birkiplöntur til dreifsetningu heima, og fengjust þá plönturnar væntanlega við mjög lágu verði.

Samþykkt samhljóða.

Einar G. E. Sæmundsen, skógarvörður, flutti erindi um skjólbeltarækt í Danmörku. Sýndi hann skuggamyndir erindi sínu til skýringar.

Klemenž Kr. Kristjánsson, tilraunastjóri á Sámsstöðum, skýrði frá tilraunum sínum um skjólbelti.

Úr stjórn áttu að ganga Hermann Jónasson og Haukur Jörundsson, en voru báðir endurkjörnir.

Úr varastjórn átti að ganga Helgi Tómasson, en hlaut endurkosningu. Endurskoðendur voru kosnir Halldór Sigfússon og Kolbeinn Jóhannsson. Fyrri dag fundarins fóru fundarmenn að Höfða og í Dimmuborgir og seinni dag fundarins í Slútnes. Fundi var slitið að Laugum, en þar sátu fundarmenn kvöldverð í boði Skógræktarfélags Suður-Þingeyinga.

Eftirmáli.

Ársrit Skógræktarfélags Íslands er síðbúið í ár eins og oft áður. Annríki hjá þeim, sem sjá eiga um ritið, eru að kenna. Efni ritsins er í þetta sinn um 10 ára störf Skógræktarfélags Reykjavíkur, en að auki er starfsskýrsla Skógræktar ríkisins, skýrslur skógræktarfélaganna og útdráttur úr aðalfundargerð 1955 og 1956.

Ætlunin var að hafa ritið stærra og með fleiri greinum, en þær bíða næsta árs. Væntanlega verður ritið tilbúið snemma á árinu, þar mun kenna margra, grasa og standa vonir til að ritið verði læsilegt.

Leiðrétting bls. 55. Skýrsla um gróðursetningu:

- 2.lína: Skógarfura Laugarvatn, í stað 7,8 komi 7,1.
3. lína: Skógarfura Haukadalur, í stað 7,8 komi 7,1 og rauðgreni Haukadalur inn komi 3 í seinni dálki.

GARÐYRKJUVERKEFÆRI

I ÚRVALI.

Væzlunin Brynja

Langa-g. 20. — Sími 4160.

GÓLFTEPPI, „H

HAMPGÓLFTEPPI

Fálfr og fálæg.

ULLARGANGADREGLAR

90 cm.

HAMPGANGADREGLAR

90 cm.

COCONGÓLFTEPPI

Fálæg og óðst.

HOLLENZKIR

GANGADREGLAR

Mjög fállegir hlut.

3 eiddir.

70-90-100-120-140-200 cm.

TEPPANDYLLIR

alls konar.

★ Fandað og hjálfrætt ával ★

„GEYSIR“ H.F.

Teppa- og drægladröðin.

Vesturgötu 1

Ef þér þurfið á

prentsmíðna að dala,
þá talið við okkur, úr gefum
yður allar upplýsingar
um það og ákveðum.

Prentsmiðjan
ODDI h.f.

GREIFSCÖFUL 6 SÍMI 2642

JÓN LOFTSSON H.F.

HRINGBRAUT 12L

REYKJAVÍK.

Sími 99899, Fax 6699

Simi 99999, Fax 6666

Við seljum:

GIRÐINGAREFNI

ZINKHÚÐAÐA JÁRNSTAURA

TRÉSTAURA

BYGGINGAVÖRUR

VIKURPLÖTUR til einangrunar

VIKURHOLSTEINA

● Góð og séyggileg viðskipti. Flíót afgreiðsla.

Háfum alltaf birgðir

af alls konar skyndiumbúðum
hennugum í ferðalög. Þóum til

Ferðapótek

með stórum fyrirvara, við hæfi
hvers einstaka manns. — — —

INGÓLFS APÓTEK

Aðalstræti 4 - Sími 1330
Gengið inn frá Fischersundi.

Klæðaverzlun

Andrésar Andréssonar h.f.

Laugaveg 3 - Sími 81250.

Stærsta
Hálmörðun
landsins
fyrir

karla- og kvenfatnað.

CATERPILLAR við dagleg störf
er athafnamannsins brýna þörf.

Heildverslanin Hekla h.f.

Sími 1275 — Reykjavík.

El lagerlútin
hæfa yður ekki,

þá getið svo vel að snúa yður
til klæðkera vortu,
sem selða fötin og mæta
á vönn, fyrir 100 til 200 krónu
mókgjaldi.

Sniðið

á fötinum
íu okkur
hefni
móðið
sérstakt
viðurkenningu.

ÚLTÍMA H.F.

LAUGAVEG 30

Leirvörur - Glervörur - Búsabönd

TÆKIFÆRISGJAFIR

(metta útselt)

VERZLUN

JÓNS ÞÓRÐARSONAR

Þórhafstraeti - Reykjavík

Alls konar garðyrkjuverktæri

Þessi verkæri eru:

Grjálklippur.

Blösklippur.

Þankinamiklar.

Grannuslögur.

Málningavörður.

Einólá. — Tjótur.

Vinnufé.

Verzlun O. Ellingsen A.S.

Stofan „Eltingar, Þórhafstraeti“

BÚNAÐARBANKI ÍSLANDS

Austurvæðing 5 Reykjavík
Sími 81260.

AUSTURBÆJARÚTIBÚ
Leifvang 118. Sími 4912.

ÚTIBÚ & AKUREYRI

Bankinn

opnar öll ísland
bæturmiðlaðri.

Tekur á móti fé

i spæturþó
og hlauðarvæðing.

★ Nokkur GEYMSLUHÓLF eru þá óleigð.

SECOMASTIC

PLASTIC-KITTI

er ósmekilega gott efni til þéttingar á smekkeytum og rifum. Hæðnar hvarfi úr sprungum. Bendað sé vel við efnið, sem þó er sett á og rifnar ekki frá því þessu eða hreyting sé á undirlaginu.

SECOMASTIC er ósmekilega gott efni meðanaldra gots:

Þulir og yfirflurir við betringu á rúðugum.

Þettmar á bílþökum og rúðum.

Þettmar á hvers komar óáhrifsluðum pípuvegghum.

Þettmar á smekkeytum við niðurlætur.

Þettmar á þakgluggum og öllum komar smekkestum.

á þök u. fl. o. fl.

SECOMASTIC er ósmekilegt efni besta þánlags
efnið til þéttingar á hvers komar
smekkeytum, rifum og sprungum.

SECOMASTIC er fyrirliggjandi hjá

J. Þorláksson & Norðmanna h.f.

Báðkastuettí 11 — Sími 1280.

1891-1892

[illegible]

Líftryggið yður strax

Sjóvátryggingarfélag Íslands

EXAKTA

Varex 24/35
mm

Þessi hlífeykja af tilförsnið felaðum lúg og þessum fyr-
ir. Meðanar ákveðið. Ennir myndaríð og lúgagel íð lúg og
EXAKTA — lúgagel þessu ákveðið um all lúg. Ennir
áð skilríð afir upplýsingum og lúgagel.

GLERAÐNAVERILUNIN OPTIK, RATHAÐNAKTI 18,

G. MELGASON D-MELSTED H.F., RATHAÐNAKTI 19

Morgunblaðið

PEIR,

sem kaupa Morgunblaðið — verð kr. 25.00 á mánuði, lá á ári lesnái, sem svarar 1000 bókstökum, en það samsvarar 90 meðalskrámu bókum, og er þó ekki auglýsingarúm blaðsins reiknað með. En þetta lesnái þýtur líka frengir af öllu þri helma, sem gerist innan lands og utan.

Lesbók Morgunblaðsins,

er með stærstu og fjölbreyttustu útgáfunni landsins. — allt þetta ferir kr. 25.00 á mánuði

Morgunblaðið

er meira en tvöfalt sinnu áhrifendur en nokkurt annað íslenskt dagblað, og þar af leiðandi lang óflugasta auglýsingarækið, sem veit er á.

Heilsan er fyrir öllu!

Hafið ávallt hugfarið
að heknar og aðrir
heilsufræðingar telja

**mjólk, skyr og
aðrar mjólkurafurðir**

einuverpið heilbrigðu
fæðingandi.
sem völ er á.

**Styðjið og eflað
íslenska framleiðslu.**

Seljami

BÍLA — BÍLAVARAHLUTI — LANDBÚN
AÐARVÉLAR, áhöfð og varahtan — VINNU
VÉLAR, áhöfð og varahtan — HJÓLBARDA
OG STÖNGUR.

Frankvæðing

BÍLAVIÐGERÐIR
BÍLA MÁTUN
BÍLARÉTTINGAR.

Stúlagaða 59 — Sími 82550

FORD og FORDSON

TRAKTORAR ERU TVÍMÆLALAUST
BEZTU DRÁTTARVÉLAR, SEM TIL
LANDSINS HAFA FLUTZT

23 ára reynsla hér á landi sennar það.

★ Einnlegja höfð með díeas- og brennivél.

SVEINN EGILSSON H.F.

Fargrætt 015 - Sími 82001.

SLÁTURFÉLAG SUÐURLANDS

REYKJAVÍK

Sími 1249

Símanefni: Sláturefag

LANDSINS
FULLKOMNASTA
ÉRVAL

af alle konar
nýju,
frosnu,
reyktu og
söltuðu
KJÖTI,
niðursuðuvörum,
og áskurðl á brauð.

ALLS KONAR PRENTUN,

stór og smá, ríndrit og fjöllið.

EF ÞÉR ÞURFID

*á prentunum úr haldi, þá
leitid upplýsinga hjá okkur
um verið og tilhægun.*

PRENTSMÍÐJAN ODDI H.F.

GAFFELTUNGGYFJA 18 - SÍMI 2002.

**Allir
virkir
dagar
eru**

**VÍSIS
dagar.**

DAGBLADID

VÍSIR

Sími 1000.

Verið samtaka um að efla innlenda framleiðslu!

Kaupið HREINS:

*Séfur, Skólabúð, Gólfbúð,
Þvottadúð og Fagilög.*

H.F. HREINN er elsta og stærsta innviðisverkamöðja
innviðis og HREINS-VÖRUR standast alla samkeppni.

H.F. HREINN

Borginastíg 2. Sími 3444 og 4323.

TJARNARCAFÉ

*Skemmtilegustu og vinarlustu
stíflustu þegar.*

★ ÞAR SKEMNTIÐ ÞIÐ VEKUR BEST ★

Egill Benediktsson.

Símar 5182 og 5080

OLÍUVERZLUN ÍSLANDS H.F.

Stítt 1890

SRIÐL OG RENNAFATNAÐIR
GUMMISTIGRÖ

FINNUPATNAÐIR, alla kútur.

FINNUPETTLINGAR, alla kútur.

MÁLNINGARFÖRUR, alla kútur.

GARÐVARNINGEFTIR

CHLÓRÍÐUN.

★ Sundur gegn póstkröfu.

VERÐANDI, veiðarfæra-verzlun

Símar: 3786 og 1996 Reykjavík.

ALMENNINGUR

tryggir þig

„ALMENNUM“

*Allar tryggingar fæðlegar með hag-
komustu útgöldum.*

TRYGGING ER NAUDSYN

Almennar Tryggingar h.f.

Austurstræti 10. — Sími 7700.

HLF. EIMSKIPAFÉLAG ÍSLANDS

REYKJAVÍK

Reglugerðir siglinga
milli Íslands og helstu viðskipta-
landa voru með nýrriku þröð
skreiddum skipum.

Vinnur Eimskip með
öllu sinni umhúðslu
kraftan sem er
og
lífrætt sem er.

Gerðir upplýsinga
um framburð-
flutninga gjöld

Allt með Eimskip.

FLÓRA

Austurstræti 8 - Símar: 2039 og 5639.

Fenti gðir

FRÁ, BLÓM, KRANSA eða
TÆKIFÆRISGJAFIR.

Já komið til okkær.

☛ Pantanir sendar um land allt gegn pósthófi.

FLÓRA

BROOKE BOND

Olafur R. Björnsson & Co.

Sími 1713 - Reykjavík.

ÚTVEGSBANKI ÍSLANDS H.F.

REKKAJAVÍK,

ðætt útibúnað & Alureva,
Ísjarfi, Seyðisjarfi og Vestmannaeyjum.

★ *Annar öll venjuleg bankaséðskipti*
innviðslands og utan, svo sem innviðsland, kaup og ölu
erlands gjaldþrengis o. s. frv.

★ *Tökur á móti fé*
öllu ávinnu og hláupavæðing öllu með sparisjóðskipte
nn með öllu ítt uppsagnathrengis.

★ *Ábyrgð ríkissjóðs*
er & öllu sparisjóðskipti í bankavæðing og í öðrum hana.

★ *Sparisjóðskipti innviðslands & flekþrengis*
öllu venjulegs skrifstofutíma,
þess frá kl. 9-12 öllu virka daga nema laugardaga.

EGGERT

KRISTJÁNSSON & CO. H.F.

HÖFUM AFALLT

FYRIRLÖGGJANDI

gróðurhúsagler

1 45 x 60 og 50 x 50 cm stærðum

RÚÐUGLER

2, 3, 4, 5 og 6 mm

1 Blátt venjulegum stærðum.

EGGERT

KRISTJÁNSSON & CO. H.F.

Reykjavík. — Sími 1400

ELSTA,

STÆRSTA OG

FULLKÖNNASTA

VERKSMÍÐJA SIHNAÐ ÖSKIÐ.

Vinnufatagerð Íslands h.f.

HELVARÞÓR

H.F. SVANUR

OG

SÆLGÆTISGERÐIN

VÍKINGUR

Samganga II - 2. útgáfa

1994/95

Þessi er 2. útgáfa af bókinni

„H.F. Svanur og Vísingur“

Fræmleiddur af H.F. Svanur

VÍKINGSSVÖNNUR

CONFETTI

KARAMELLUR

BRJÓSTSYKUR

SKJÓLSÖKKUÐ AÐH.

AFMÖKKAÐAÐH.

ALLRA LIT OG TONI

FRANTÉMINJAN 2001 H.F.